ULUSLARARASI GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRME POLİTİKALARINA ETKİSİ: ALMANYA ÖRNEĞİ

Rana ASKERZOY

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 2017

ULUSLARARASI GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRME POLİTİKALARINA ETKİSİ: ALMANYA ÖRNEĞİ

Rana ASKERZOY

T.C.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eskişehir, 2017

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Rana Askerzoy tarafından hazırlanan Uluslararası Göçün Güvenlikleştirme Politikalarına Etkisi: Almanya Örneği başlıklı bu çalışma 05.07.2017 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan …….

Doç.Dr. Uğur KESKİN

Üye …….

Doç.Dr. Ramazan ERDAĞ

(Danışman)

Üye …….

Yrd.Doç.Dr. Mustafa YETİM

ONAY…/ …/ 2017

Prof.Dr. Hasan Hüseyin ADALIOĞLU

Enstitü Müdürü

……./……/2017

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm**.**

Rana Askerzoy

ÖZET

ULUSLARARASI GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRME POLİTİKALARINA ETKİSİ: ALMANYA ÖRNEĞİ

ASKERZOY, Rana

Yüksek Lisans-2017

Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

Danışman: Doç.Dr. Ramazan Erdağ

Bu çalışmada, uluslararası göçün güvenlikleştirme politikalarına etkisi Almanya örneği üzerinden incelenmiştir. Bu tezin ilk bölümünde literatürdeki göç, göçmen, mülteci, sığınmacı ve yasadışı göçmen gibi tanımlar ele alınmıştr. Daha sonra, göç tarihi, bir güvenlik sorunu olarak uluslararası göçün ortaya çıkışı, güvenlikleştirme teorisi ve göç güvenlikleştirme çeşitleri incelenmiştir. İkinci bölümde ise Avrupa'nın göç tarihi, Avrupa Birliği (AB)göçmenlik politikası, Arap Baharı süresince ortaya çıkan yeni göç dalgaları ve AB göç politikasının güvenlikleştirilmesine değinilmiştir. Tezin üçüncü bölümünde ise Almanya'da göç ve göçmenlik ve özellikle 2015 yılında AB'ye uzanan göç dalgasında Almanya'nın göç politikasını güvenlikleştirip güvenlikleştirmediği incelenmiştir. Sonuç bölümünde ise Almanya'nın göç politikalarıgenel hatlarıyla tartışılmıştır. Çalışma özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra yaşanan göçün Avrupa güvenlik politikalarını ve özellikle 2015 yılındaki göç krizinin Almanya'nın göç politikalarını ve yasalarını nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Almanya, Avrupa Birliği, Güvenlikleştirme

ABSTRACT

THE EFFECT OF INTERNATIONAL MIGRATION ON SECURITIZATION POLITICS: THE CASE OF GERMANY

ASKERZOY, Rana

Master Degree-2017

International Relations Department

Advisor: Associate Professor Ramazan Erdağ

In this study, the effect of international migration on securitization policies and specifically the securitization of immigration in Germany are examined as a case study. In the first chapter of this thesis, the definitions of different words such as migration, migrant, refugee, asylum seeker and illegal migrant are discussed. After that, the topics such as the history of migration, the emergence of international migration as a security challenge, securitization theory and securitizing types of migration are examined. The second chapter examines the immigration history of Europe, EU migrant policy, the new waves of migration during the Arab Spring and the securitization of the EU immigration policy. In the third chapter of the thesis, it is examined whether migration and immigration in Germany and especially immigration to the EU in 2015 securitized the immigration policy of Germany. In conclusion, Germany's migration policies are discussed in general terms.The study demonstrates how immigration after the September 11 attacks affected European migration policies, and in particular how the migration crisis of 2015 affected Germany's immigration policies and laws.

Key words: Migration, Germany, European Union, Securitization

İÇİNDEKİLER

ÖZET……..……v

ABSTRACT…….....vi

TABLOLAR LİSTESİ ……....x

KISALTMALAR LİSTESİ …….....xi

ÖNSÖZ.....xii

GİRİŞ.…….…….1

1. BÖLÜM

ULUSLARARASI GÖÇ VE GÜVENLİKLEŞTİRME

1.1. KAVRAM VE TANIMLAR…….…….....3

1.1.1.Göç…….....3

1.1.2. Göçmen…….....….....4

1.1.3. Mülteci…..…….....4

1.1.4. Sığınmacı…….....5

1.1.5. Yasadışı Göçmen, Yasadışı/ Düzensiz Giriş

ve Yasadışı/Düzensiz Göç ……..... 5

1.2. GÖÇÜN KISATARİHİ..…….…….....….....6

1.3.GÜVENLİKLEŞTİRME TEORİSİ…….....…….....…….....9

1.4. BİR GÜVENLİK ALANI OLARAK ULUSLARARASI GÖÇ.....…….…12

1.5. GÖÇ GÜVENLİKLEŞTİRME TÜRLERİ…….....13

2. BÖLÜM

AVRUPA'DA ULUSLARARASI GÖÇ

2.1. GENEL DEĞERLENDİRME…….....16

2.2. SOĞUK SAVAŞ ÖNCESİ AVRUPA'DA GÖÇ.…….....….....16

2.3. SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE AVRUPA'YA GÖÇ.....….…….…...17

2.4. SOĞUK SAVAŞ SONRASI AVRUPA'DA GÖÇ…….....….….....…18

2.5. GÖÇ KONUSUNDA AB POLİTİKALARININ GELİŞİMİ.....20

2.6. AB GÖÇ POLİTİKALARININ GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ.....21

2.7. 11 EYLÜL SONRASI AVRUPA'DA GÖÇ.…….....25

2.8. ARAP BAHARI SIRASINDA GÖÇ…….....….....27

3. BÖLÜM

ULUSLARARASI GÖÇ VE ALMANYA

3.1. ALMANYA GÖÇ TARİHİ…..…….…….....…...31

3.2. 2000 YILINDAN İTİBAREN ALMANYA'DA

GÖÇ POLİTİKALARININ GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ …….....34

3.3. 2000 YILINDAN İTİBAREN KİLİT GÖÇ

VE ENTEGRASYON REFORMLARI .....….35

3.4. 2015 GÖÇ KRİZİNDE ALMANYA'YA GÖÇ

VE ANGELA MERKEL'İN POLİTİKASI 40

3.5. GÖÇMENLİĞE ANGELA MERKEL YAKLAŞIMI…..…….....…43

3.6. MUHALEFET PARTİLERİ.….....……..…….....47

3.6.1. Almanya İçin Alternatif Partisi…….....……...47

3.6.2. Radikal Sağ Hareketi: PEGIDA…….....…….....48

3.7. ALMANYA ÖRNEĞİNDE ULUSLARARASI

GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRME ANALİZİ.……..49

SONUÇ.....51

KAYNAKÇA.....54

TABLOLAR LİSTESİ:

Tablo 1: AB Üyesi Devletlere İlk Sığınma Talebi Başvuruları.....…….….28

Tablo 2: 2015 Yılında En Yüksek Sayıda Uluslararası Göçmene

Ev Sahipliği Yapan Avrupa Ülkeleri…...……..…….....……..39

KISALTMALAR

AfD	**:** Almanya İçin Alternatif Partisi
BITKOM	**:** Alman Bilgi Teknolojisi, Telekomünikasyon ve Yeni Medya Derneği
CDU	**:** Hristiyan Demokrat Birliği
COPRI	**:**Kopenhag Barış Araştırmaları Enstititüsü
CS	**:** Kopenhag Okulu
EC	**:** Avrupa Topluluğu
EFTA	**:** Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EUROSTAT	**:** Avrupa İstatistik Ofisi
FRG	**:** Almanya Federal Cumhuriyeti
FRONTEX	**:** Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı
GAMM	**:** Göç ve Hareketliliğe İlişkin Küresel Yaklaşım
PDS	**:** Demokratik Sosyalizm Partisi
PEGIDA	**:** Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Vatansever Avrupalılar
SEA	**:** Avrupa Tek Senedi
SIA	**:**Schengen Yürütme Anlaşması
SPD	**:** Almanya Sosyal Demokrat Partisi
TPJHA	**:** AB Adalet ve İçişlerinde İşbirliği
UN	**:** Birleşmiş Milletler
UNHCR	**:** Birleşmiş MilletlerMülteciler Yüksek Komiserliği

ÖNSÖZ

Göç, özellikle 2000'li yıllardan itibaren yapısında ve bileşenlerinde meydana gelen değişimle birlikte uluslararası politikanın önemli bir konusu haline geldi. Bu çalışmada uluslararası göçün; özellikle 11 Eylül saldırıları ve 2015 göç krizi sonrası, Almanya'ya ve AB'ye etkilerini incelenmektir. Avrupa Birliği'ndeki göç sorununu daha iyi anlamak ve güvenlikle bağlantılarını ortaya çıkarmak amacıyla, bu çalışma tarih boyunca meydana gelen çeşitli göç biçimlerini ve son yıllarda Almanya ve AB'ye olan göç hareketini değerlendirmektedir. Ayrıca çalışma genelde AB, özelde ise Almanya'yı ele alarak, göçün entegrasyon ve vatandaşlık tanınmasıyla ilgili ulusal politikalara etkileri üzerinde durmaktadır. Böylece okuyucuya AB ve Almanya'daki göç ve bunun güvenlik politikalarına etkisi hakkında genel bir bakış açısı kazandırmayı hedeflemektedir. Söz konusu hedef doğrultusunda bu tezin de göç çalışmaları alanına katkıda bulunabileceği öngörülmektedir.

Her şeyden önce, bu süreç içerisinde çeşitli şekillerde katkıda bulunarak benden desteklerini esirgemeyen herkese teşekkür etmek isterim. Özellikle, ihtiyacım olan her an bana rehberlik eden ve faydalı geri bildirimlerde bulunan danışmanım Doç.Dr. Ramazan ERDAĞ'a teşekkür etmek istiyorum. Onun desteği olmasaydı bu tezi yazmam mümkün olmazdı. Ayrıca tüm akademik süreçte bu teze beni hazırlayan ve bana yardım eden tüm öğretim üyelerine ve jüri üyeleri Doç.Dr. Uğur KESKİN ve Yrd.Doç.Dr. Mustafa YETİM'e teşekkür ederim. Ufkumu genişleten ve grup çalışmaları aracılığıyla varsayımlarımı ortaya koymama yardım eden tüm sınıf arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ederim.

Ayrıca, mekâna ve uzaklığa bakmaksızın, sadece iyi günde değil kötü günde de yanımda olan, bana her zaman sabır gösteren ve beni destekleyen aileme teşekkür

etmek istiyorum. Benden esirgemediği bitmek tükenmek bilmeyen sabrı için ve yurt dışında kalmama izin verdiği için özellikle babama teşekkür ediyorum. Son olarak, misafirperverliği ve sıcak karşılaşması için Türk insanına teşekkür ederim.

GİRİŞ

Uluslararası göç son yıllarda uluslararası politikanın önemli bir konusu haline gelmiştir. Soğuk Savaşın sona ermesiyle birlikte askeri özellikte olmayan birçok tehdit, güvenlik çalışmaları alanına dâhil olmaya başlamış, göç de bu unsurlardan biri olmuştur. Göç, dünya çapında tüm ülkelerin politikalarını etkilemiştir. Özellikle, 2015 göç kriziyle birlikte Avrupa ülkelerindede etkisi hissedilmiştir. Almanya, bu kriz boyunca göçmenler için temel çekim merkezlerinden biriydi ve halen bu özelliğini korumaktadır.

Arap Baharı sonrası göç ve göçe ilişkin konular yeni bir boyut kazanmıştır. Bu nedenle ülkelerin göç politikalarında önemli bir değişim yaşanmıştır. Göç meselesi, hem uluslararası politikada hem de ulusal güvenlik politikalarında önemli bir yer edinmiştir. AB örneğinde görüldüğü üzere, 11 Eylül terör saldırıları sonrası çok önemli bir noktaya taşınmış ve AB güvenlik politikalarını da etkilemiştir. Bu bağlamda göç politikaları AB bünyesinde 'alçak politika'dan (*low politics*) çıkıp 'yüksek politika' (*high politics*) konuları arasına alınmıştır.

AB'nin en önemli üyelerinden biri olan Almanya en çok göç alan ülkelerden biri olması nedeniylegöç politikalarında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışma 11 Eylül saldıları ve 2015 göç krizinin Almanya'nın güvenlik politikalarına etkisini incelemektedir. Çalışma özellikle Almanya'da göç politikalarının güvenlikleştirilip güvenlikleştirilmediğine odaklanmaktadır.

Kopenhag Okulu'nun güvenlikleştirme teorisi bu çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturmaktadır. Almanya'nın göçe ilişkin yasal düzenlemeleri, özellikle 2015 göç krizi boyunca devam eden göç ve mültecilere karşı Almanya Şansölyesi Angela Merkel'in tutumu ve söylemleri ile Almanya güvenlik politika uygulamaları incelenmektedir. Buna ek olarak AB'nin göç politikaları hakkında yasal düzenlemeleri ele alınmaktadır.

Bu tezin temel araştırma soruları şunlardır: Uluslararası göç ile ulusal ve uluslararası güvenlik arasındaki ilişki nedir? Almanya göç politikaları 11 Eylül'den nasıl etkilenmiştir? Uluslararası göçün Almanya göç politikalarına etkisi nedir? Özellikle Suriyeli sığınmacılar Almanya'nın göç politikalarını ne şekilde etkilemiştir?

Bu çalışma uluslararası göçün son yıllarda önem kazandığını, uluslararası göç olgusunun AB ve Almanya güvenlik politikalarını şekillendirdiğini ve 11 Eylül saldılarının ülkelerin göç politikalarını kısmen etkilediğini varsaymaktadır. Çalışma ayrıca 2015 göç krizinde Almanya'nın göç konusunu güvenlikleştirmediğini, 2000'li yıllardan itibaren Almanya'nın göçe ilişkin yasama ve kanunlarını esnetmeye başladığını ve başlangıçta Merkel Suriyeli göçmenlere karşı açık kapı politikası izlediğini savunmaktadır.

Bu tezin birinci bölümünde göç tarihi ve güvenlikleştirme teorisi incelenmiştir. İkinci bölümde, öncelikle AB'de göçe ilişkin tarihsel bir arka plan oluşturulmuştur. Daha sonra Soğuk Savaş sonrası Avrupa'da göç ele alınmıştır. Sonrasında ise, Avrupa göç politikalarının gelişimi, Avrupa göç politikalarının güvenlikleştirilmesi, 11 Eylül saldırılarının göçe etkisi ve ne ölçüde güvenlikleştirildiği incelenmiştir. Ayrıca Arap Baharı sırasında ortaya çıkan göç sorunu ele alınmıştır. Üçüncü bölümde iseAlmanya'da yaşanan farklı göç hareketleri, yasal düzenlemeler, 2015 ve bir ölçüde 2016 yılında yaşanan göç hareketliliği karşısında Merkel'in yaklaşımı ele alınmıştır. Sonuç olarak, Almanya'da göç güvenlikleştirildi mi sorusuna bu bölümde cevap aranmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI GÖÇ VE GÜVENLİKLEŞTİRME

1.1. TANIMLAR VE KAVRAMLAR

Göç alanındaki kavram ve tanımlamalar oldukça önem taşımaktadır. Göç kavramı, bir kategoriye dâhil edildiğinde veya bir kategori dışında kaldığında bu durum o göçmen için ölüm kalım meselesi haline dönüşebilmektedir (Oberoi, 2009:3). Ayrıca göç kavramı; içerisinde sığınmacı, ekonomik göçmen, yasa dışı göçmen ve mülteci gibi birçok farklı tanımı da barındırmaktadır (Themistocleous, 2013: 1).

1.1.1. Göç

Göç, "uluslararası bir sınır boyunca ya da bir devlet içinde hareket etme sürecidir. Süresi, yapısı ve nedenleri ne olursa olsun her türden insanı içine alan bir nüfus hareketidir; mültecilerin, yerinden edilmiş ve yerinden ayrılmış kişileri ve ekonomik göçmenlerin göçünü de içermektedir" (Perruchoud, 2004: 41). "Göçün muhtemelen en iyi tanımı (genel anlamda), ikamet değişikliğine karışan bir veya daha fazla kişinin konumsal sınırın kesişmesidir" (Kok, 1999: 20).

2001'de Cenevre'dedüzenlenen Avrupa İstatistikçileri Konferansı uluslararası göçü normal ikamet ülkesinin değişimi olarak tanımlamaktadır. Ancak bu ikamet değişikliği birey tarafından beyan edilmelidir; eğer birey, varış ülkesindeki yeni ikamet yerini bildirmezse varış ülkesinin idari ikamet kayıtlarında bu değişikliğine ilişkin herhangi bir kayıt tutulmayacaktır ve birey varış ülkesinin hukuki nüfusunda yer almayacaktır. İlgili uluslararası göçe ilişkin bir veri olmayacaktır (Perrin, Poulain ve Nicolas, 2001:1-2).

Literatürde göç insanların bir yerden başka yere taşınması ve bu kişilerin ikametgâhlarının değişmesi anlamına gelmektedir(Perruchoud, 2004, Kok, 1999 ve Perrin, Poulain ve Nicolas, 2001). Avrupa topluluklarının istatistik bürosuna göre ise göç tanımı bazı eleştirilere tabi olabilmektedir. Çünkü bu tanıma göre göç eden bireylerin beyanatı zorunludur ancak dünyada hareketlerini beyan etmeden göç eden milyonlarca göçmen bulunduğundan bunun pratikte gerçekleşmesi mümkün olamamaktadır.

1.1.2. Göçmen

Uluslararası hukukta göçmen kavramının ortak bir tanımı bulunmamakta ve bu alanda evrensel olarak kabul görmüş tanım eksikliği göze çarpmaktadır(Oberoi, 2009: 3).Genel olarak bir yerden bir başka yere giderek sürekli veya geçici olarak çalışan bir kişi göçmen olarak tanımlanmaktadır(Amnesty International, Eylül 2006).Birleşmiş Milletler (BM)'in 2015 Uluslararası Göç Raporunda uluslararası göçmen "doğduğu ülkesinden farklı bir ülkede yaşayan bir kişi" olarak tanımlanmaktadır (Menozzi, 2016: 4). Bir göçmen kendi ülkesinden ayrılmadan önce, gitmek istediği ülke hakkında araştırma yapabilir, dil öğrenebilir ve istihdam fırsatlarını keşfedebilir; bu nedenle göçmen, başka bir yerde daha iyi bir hayat arayışına giren ve bu sebeple ülkesinden ayrılmayı bilinçli bir şekilde tercih eden kişidir. Göçmenler kendilerine ait eşyalarını yanına alıp hayatlarındaki önemli insanlara veda edeip, seyahatlerini planlarlar. İşler bekledikleri gibi gitmezse, ülkelerini özlerlerse ya da geride kalan aile üyelerini ve arkadaşlarını ziyaret etmek isterlerse, istedikleri zaman ülkelerine geri dönmekte özgürlerdir (Refugee Council of Australia, 12 Mayıs 2012).

1.1.3. Mülteci

1951 yılına kadar her ülke zulümden kaçan insanları farklı şekillerde tanımlamıştır. Bu insanlar için sıkça kabul gören bir terim ve evrensel olarak kabul edilen tanımlar yoktu ve ülkesinden kaçan insanlar vatansızlar, göçmenler ya da mülteciler olarak adlandırılmaktaydı. Toplu göçlere neden olan İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra (özellikle Avrupa'da) korunmaya ihtiyaç duyan ve korunması gereken insanlar hakkında ortak bir anlayış ortaya çıkmıştır. Bu durum Mültecilerin Statüsü'ne İlişkin 1951 Sözleşmesi'nin oluşturulmasına yol açmıştır (Refugee Council of Australia, 12 Mayıs 2012). Sözleşmenin 1 inci maddesine göre;

"Mülteci; Irk, din, uyruk, belirli bir toplumsal gruba üyelik veya siyasi görüş nedeniyle zulüm göreceğine dair yerleşmiş korkular sebebiyle, vatandaşı olduğu ülkenin sınırları dışına çıkan, bu ülkenin korumasından faydalanamayan ya da böyle korkular sebebiyle faydalanmakta isteksiz ya da vatandaşlığı olmayan ve bu tür olayların sonucu olarak eski ikamet ettiği ülkede olmayan, geri dönemeyen ya da bu

korkudan dolayı geri dönmek istemeyen kimsedir" (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komisyonu, 2010: 14).

Mülteciler, zulüm gören ya da görme riski bulunan kişilerdir ve ülkelerinden ayrılmak zorunda bırakılırlar. Ülkelerinden ekonomik olanaklar için değil, insan hakları ve güvenlik endişeleri nedeniyle ayrılırlar. Mülteciler güvenlik için çıktıkları bu yolda birçok risk alır ve güvenli bir yere ulaşmak için hayatlarını tehlikeye atarlar. Kişisel eşyalarını, evlerini, arkadaşlarını ve ailelerini geride bırakırlar. Birçoğu travma geçirir ve hiçbir uyarı olmadan ülkeden kaçmaya zorlanır (Refugee Council of Australia, 12 Mayıs 2012). Sonuç olarak, mülteciler, ülkelerini terketmekten başka hiçbir seçeneği olmayan ve ülkelerinden ayrılmak zorunda bırakılan kişilerdir.

1.1.4. Sığınmacı

Uluslararası koruma talebinde bulunan ancak mülteci statüsüne henüz karar verilmemiş kişiler sığınmacıdır. Daha resmi bir tanım yapmak gerekirse; "[s]ığınmacı, bir ülkeye mülteci olarak kabul edilme talebinde bulunan ve bu talebi ilgili ulusal ve uluslararası belgeler uyarınca mülteci statüsüne kabul edilme kararı bekleyen kişidir" (Richard Perruchoud, 2004: 8). Bu nedenle sığınmacının mülteci olmak isteyen ve uluslararası koruma ve yardım alma hakkına sahip olmak isteyen biri olduğu söylenebilir. Her mülteci bir noktada bir sığınmacı durumundadır. "Sığınmacılar, sığınma talebinde bulunan veya sığınma talebinde bulunmaya niyet eden kişilerdir" (Maizière, 2015: 24).

1.1.5. Yasadışı Göçmen, Yasadışı/Düzensiz Giriş ve Yasadışı/Düzensiz Kalma

Yasadışı göç tüm ülkelerin endişe duyduğu ve çözüm bulmak istediği bir sorundur. Yasadışı göçmen, giriş için yasal belgeler (örneğin, geçerli bir vize) olmadan bir ülkeye giren kişidir (Phillips, 2011: 2). Bir başka deyişle, yasadışı göçmen (düzensiz / belgesiz göçmen ya da düzensiz bir durumda bulunan göçmen) geçtiği ülkede yasal olarak vizesi bulunmayan ve yasadışı yollardan giriş yapan kişidir. Bu terim ülkeye kabul kurallarını ihlal eden göçmenler ve ev sahibi ülkede kalmaya yetkili olmayan herkes için geçerlidir (Aleshkovski, 2013: 247). Dolayısıyla yasadışı göçmenin, ev sahibi ülkelerin ve kendi ülkelerinin kurallarını ihlal eden kişi olduğu söylenebilir.

1.2. GÖÇÜN KISA TARİHİ

Tarihsel olarak insanların veya insan gruplarının fiziksel hareketlerini ve yerlerinin değiştirilmesini ifade eden göç olgusu çok karakteristik ve tipik bir olgudur. Bu bakış açısıyla insanlık tarihi bir göç tarihi olarak tanımlanabilir (Günay, 2003: 35). Göç fenomeni sosyal bilimler ve sosyolojinin önemli araştırma konularından biridir. Birçok insan çeşitlisebeplerden ötürü sınırları geçmekte ve başka ülkelere göç etmektedir (Yavuz, 2013: 611).

İnsanoğlu gerek yiyecek bulmak ve düşmanlarından kaçmak için, gerekse zenginlik elde etmek ve dillerini, kültürlerini yaymak için her zaman yerkürede hareket halinde olmuştur. İnsanların göçü yaklaşık uzun yıllar önceilk kez Afrika dışına çıkmalarıyla başlamıştır ve günümüzde bu genetik ayak izleri hala görülmektedir. Bu büyük göçler, küçük bir Afrikalı grubun neslinden gelenlerin dünyanın en uzak köşesini bile istila etmelerine yol açmıştır (https://genographic.nationalgeographic.com/human-journey/). Afrika'da Rift Vally'deki insanlığın kökeni Avrupa'ya ve bundan sonra diğer kıtalara yayılmıştır. Yaklaşık 1.5 milyon insan M.Ö. 5000 yılında önce Avrupa'ya daha sonra diğer kıtalara göç etmiştir. Roma yayılmacılığı ve Yunan sömürgeleştirmesi göçe bağlıydı, Avrupa dışındaki önemli hareketler Mezopotamya, İnka, İndus ve Zhou imparatorluklarıyla da ilgiliydi. Erken tarihteki diğer önemli göç ise Vikinglerin ve Haçlıların Kutsal Topraklara göç etmesidir (Koser, 2007: 1-2).

On dokuzuncu yüzyıla kadar kıtalar arası göçte hüküm süren form sözleşme ve zorlama idi. Kuzey Atlantik üçlü ticareti, köleleri, Amerika kıtasının doğu sahiline ve Karayip adalarına getiren en önemli gelişmeydi (Ferrie ve Hatton, 2013: 2). Çoğunluğu Batı Afrika'dan olan yaklaşık 12 milyon insan Yeni Dünya'ya aynı zamanda birçok kişi de Akdeniz ve Hint Okyanusu'nun karşı kıyısına gitmek zorunda bırakılmıştır (Koser, 2007: 2).

Köleliğin azalmasıyla tarlalarda ve madenlerde çalışan sözleşmeli işçiler ortaya çıktı ve bu sefer de Çin ve Hindistan'dan Afrika'ya, Güneydoğu Asya'ya, Hint Okyanusu'na, Pasifik Okyanusu, Karayip Adaları, Kuzey ve Güney Amerika'ya kadar neredeyse Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına kadar devam eden ödünç işçi göçü başlamıştır (Engerman 1986 den aktaran, Barry and Hatton, 2003: 67).Yalnızca

Hindistan'dan 1.5 milyon olmak üzere Çin ve Japonya'dan önemli sayıda ödünç işçi tarlalarda çalışmak için güçlü Avrupa ülkelerine taşınmıştır (Koser, 2007: 3).

Orta çağın sonlarına doğru Avrupa'nın büyümesi ve dünyanın diğer bölgelerindeki sömürgeleri birçok farklı türü barındıran uluslararası göçe yeni bir boyut kazandırmıştır. Avrupa sömürgeciliği farklı göç türlerine yol açtı. Önce Afrika'dan Asya'ya, sonra Amerika'ya ve Okyanusya'ya doğru giden 'Avrupa dışına hareket' bunlardan biridir. Göç kimi zaman kalıcı kimi zamansa geçiciydi. Avrupalılar asker, denizci, çiftçi, rahip, tüccar ve yönetici olarak göç etmiştir (Castles ve Miller, 2009: 80). Ancak on altıncı yüzyılda Avrupa genişlemesinin başlangıcı ile birlikte göç yeni bir karaktere kavuşmuştur. On dokuzuncu yüzyılın ortalarından Birinci Dünya Savaşı'na kadar Avrupa'dan Kuzey Amerika'ya kitle göçleri dönemin en önemli olayıdır. Bazı araştırmacılar buna 'toplu göç çağı' adını vermişlerdir. Transatlantik göçlerden biri 1850'den 1914'e olan göçtür (Castles ve Miller, 2009: 1).

Kıtalararası göç on dokuzuncu yüzyılda ve Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'dan Yeni Dünya'ya odaklanmış olmasına rağmen, dünyanın diğer bölgelerinde geniş çaplı göç hareketliliği yaşanıyordu. Avrupa içerisinde İrlandalıların Büyük Britanya'ya ya da Doğu Avrupalıların Batı Avrupa'ya hareketi gibi önemli göç hareketleri yaşanmıştır. Göç edenler bazen Yeni Dünya'ya (Amerika) yola çıkmadan önce geçici olarak kalmış bazense bu göç kalıcı olmuştur. Avrupa'dan Güney Afrika'ya (önce Hollandalılar sonra İngilizler tarafından) Doğu Afrika'ya ve Güney Asya'ya göçler yaşanmıştır (Barry ve Hatton, 2003: 71).

Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki dönemin aksine Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan göç politik çatışmalara konu olmuştur. Ciddi kısıtlamalar ve ekonomik kriz bu dönemin önemli faktörlerindendi, bu dönemde seyahat edenlerin pasaportu olması gerekiyordu ve sınırda bu pasaportlar kontrol ediliyordu. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa ülkelerinin demografik durumları değişmiş ve çalışma çağındaki nüfusun büyük bir kısmı öldürülmüştür. Bu nedenle işgücü açısından Avrupa yetersiz kalmıştır. Sonuç olarak Avrupa'nın farklı ülkeleri ekonomik göçü teşvik etmek için anlaşmalar imzalamıştır (Kaya, 2002: 15).

İkinci Dünya Savaşı göç tarihin önemli bir dönüm noktası olmuştur. Avrupa'nın, Kuzey Amerika'nın ve Avusturalya'nın zarar görmüş ekonomisini

onarmak için gerekli iş gücü, Türklerin Almanya'ya, Kuzey Afrikalıların Belçika ve Fransa'ya çalışmaya gelmesiyle sağlanmıştır. Aynı zamanda bu dönemde bir milyon İngiliz Avusturalya'ya göç etmiştir (Koser, 2007: 3).

1950 ve 1960 yıllarında Avrupa'ya göç işgücü piyasasında iç pazarda bulunmayan ucuz işgücüne olan ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır (Huysmans, 2000: 753). Bölgedeki gelişmiş ülkeler tarafından üretimin artırılması ve yatırımın merkezileştirilmesi için bir ekonomik strateji benimsenmiştir. Az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerden Batı Avrupa'ya ekonomik göç bu politikayla teşvik edilmiştir. 1945-1970 arası dönemde yeni politika önemli bir iz bırakmıştır. Savaş sonrası dönemde Batı Avrupa ülkeleri göç için bir çığır açacak değişime gitmiştir. Eski sömürgelerden, Avrupa çevresinden ve üçüncü dünyanın diğer bölgelerinden işçiler kabul edilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Marshall yardım planıyla Batı Avrupa dünya ekonomisinin en üretken ve ilerici merkezlerinden biri haline gelmiştir (Layton ve Zig, 1993: 150).

Batı Avrupa'ya göç akımları özellikle 1990'lı yılların başında Sovyetler Birliği'nin dağılması, 1980'lerde ekonominin yeniden canlanması ve 1989'da Berlin duvarının yıkılmasıyla artış göstermiştir (Godoy, 2002: 2). Etnik Almanların Doğu Avrupa'dan ve eski Sovyetler Birliği'nden Almanya'ya hareketi en önemli gelişmedir. 1990'lı yıllarda 397.000'den fazla sayıda Etnik Alman eski Sovyetler Birliği'nden ve Doğu Avrupa'dan Almanya'ya gelmiştir. Eski Sovyetler Birliği'nden Etnik Alman akışı 1996 ve 2001 yılları arasında da artmaya devam ederek 700.000'den fazla Etnik Alman Almanya'ya girmiştir (Glitz, 2012: 179-188).

Göç, milenyum çağının başlamasıyla önemli ölçüde artmıştır. Ulaşım ve ileitşim teknolojilerindeki önemli değişim ve gelişmeler küresel düzeyde göçün önemli oranda artmasına katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda göçmen işçilerin önemli bir kısmı gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere geçmiştir. 1990'lı yıllarda Asya, özellikle Malezya ve Singapur gibi yeni sanayileşmekte olan ülkelerde göçmen sayısı hızla artmıştır. Bu ülkelerdeki işgücünün yaklaşık yüzde 12'sini göçmenler oluşturmaktadır (Oberoi, 2009: 8). Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle bölünmeler ve iç çatışmalar artarak çok sayıda insan yerinden edilmiştir. Bununla birlikte Balkanlardaki çatışmalar büyük sığınma ve mülteci göçlerine yol açmıştır. Bu dönemde göç edenler Güney ve Kuzey Avrupa ülkelerine gitmiştir. Balkanlarada yaşanan çatışmalar sırasında Yunanistan gibi yakın komşu ülkeleri ve

geçmişteYugoslavya'dan çok sayıda göç almış Almanya büyük bir göç hareketiyle karşı karşıya kalmıştır. 1990'lı yılların sonunda çatışmaların sona ermesiyle birlikte bu göç dalgası azalmıştır (Dustmann ve Frattini, 2012: 7-8).

Dünyadaki göçmen sayısı 1990'da 154 milyon iken, 2000 yılında 175 milyona ve 2013 yılında ise 232 milyona ulaşmıştır. Uluslararası göç 1990 ile 2000 yılları arasında yılda ortalama yüzde 1.2 oranında yükselmiş ve yıllık büyüme hızı 2000 ile 2010 yılları arasında artarak yüzde 2.3'e ulaşmıştır. 2000'den 2010'a kadar olan dönemde ise uluslararası göçün artış oranı yavaşlayarak yılda yüzde 1,6'ya düşmüştür (Department of Economic and Social Affairs, Population Division, 2013). Dünyada hızla artan göç uluslararası politikada bir tehdit olarak algılanmaya başlamış ve güvenlik alanının konusu haline gelmiştir. Bu yönüyle göç krizinin analizinde güvenlik çalışmalarında önemli bir yaklaşım olan Kopenhag Okulu'nun güvenlikleştirme teorisi açıklayıcı bir çerçeve sunmaktadır.

1.3. GÜVENLİKLEŞTİRME TEORİSİ

Uluslararası ilişkiler alanında İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra profesyonel ve akademik bir girişim olan güvenlik çalışmaları ortaya çıkmıştır. Daha öncesinde güvenlik çalışmaları uluslararası ilişkilerin alt disiplini olarak görülüyordu. Soğuk Savaş döneminde güvenlik çalışmaları 'stratejik çalışmalar' ile eşdeğer hale gelerek kalıcı bir askeri odak noktası olarak kalmıştır (Charrett, 2009: 9; Williams, 2008: 2-4). Güvenlikleştirme kavramı ilk olarak Ole Waever tarafından 1995'teortaya atılmıştır. Kopenhag Barış Araştırmaları Enstitüsü'nde (Copenhagen Peace Research Institute- COPRI) bir grup bilim insanı kavramı daha da geliştirerek bu kavramı Kopenhag Okulu ile ilişkilendirmiştir. 1998'de Barry Buzan, Ole Waever ve Jaap de Wilde *Güvenlik: Analiz için Yeni Bir Çerçeve* (*Security: A New Framework for Analysis)* başlıklı kitabını yayınladığında güvenlikleştirme teorisi güçlü analitik bir araç olarak entelektüel anlamda gücünü kazanmıştır (Kasim, 2013: 1).

Güvenlikleştirme teorisi birçok açıdan diğer güvenlik yaklaşımlarından ayırt edilebilir: birincisi güvenlik kavramı güvenlikleştirme teorisi ile ekonomik, politik, toplumsal ve çevresel alanlara genişletilmiştir. İkincisi, güvenlikleştirme ve güvenlik dışılaştırma kavramlarıyla devlet dışında da uygulanabilen güvenlik üzerine düşünmek için önemli bir zemin oluşturmuştur (Buzan, Weaver ve Wilde, 1998: 24).

Güvenlikleştirme teorisi güvenliğin dikkatle incelenmesine çerçeve sağlamıştır. Diğer bir ifadeyle bir konunun nasıl güvenlikleştirildiğini veya güvenlik dışılaştırıldığını açıklayıcı bir araç olmuştur. Üçüncüsü güvenlik analizine öznel bir yaklaşım getirerekvar olan bir gerçeklikten oluşan ve toplumsal öznel söyleşi sürecinin sonucu olduğu iddia edilen güvenliği özgönderimsel bir uygulamaya dönüştürmüştür (Popa, 2009: 6).

Kopenhag Okulu'nun güvenlik tanımlaması güvenliği devlete karşı askeri tehditle ilişkilendiren geleneksel tanımın dışında oluşturulmuştur. Kopenhag Okulu güvenlik tanımını 'dikey boyutta' gruplar ve bireyler, 'yatay boyutta' ise ekonomik, politik, çevresel, askeri ve toplumsal güvenlik gibi başvuru nesnelerini dâhil ederek genişletmiştir (Schlentz, 2010: 6). Kopenhag Okulu'na göre, siyaseti kuralları belirlenen oyunun ötesine taşıyan ve konuyu siyaset üstü veya özel bir politika türü olarak çerçevelendiren hareket'güvenlik' olarak nitelendirilmektedir. Sonuç olarak bu yaklaşıma göre güvenlikleştirmenin siyasallaşmanın daha uç bir versiyonu olduğu söylenebilir (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 23-24).

Kopenhag Okulu'na göre siyaset dışı kamusal bir konu siyasallaştırma ve güvenlikleştirmeye kadar geniş bir yelpazede ele alınabilir. Devlet değinmediği sürece kamusal bir konu siyaset dışıdır, hükümetin kararıyla kamu politikasının bir parçası haline gelen bir konu siyasallaştırılmış olur. Konu "normal siyasetin ötesinde" var olan haklı bir tehdit olarak sunulduğunda güvenlikleştirilmektedir. Bir tehdit olarak sunulmadığı ya da tanımlanmadığı ve müzakere kamu alanına taşıdığında güvenlik dışılaştırılmış olmaktadır (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 23).

Kopenhag Okulu güvenlik analizine alternatif bir yöntem sunmaktadır. Kopenhag Okulu güvenlikleştirmeyi belirli bir başvuru nesnesine yönelik bir tehdidin kabul edildiği ve korunmaya değer olduğu düşüncesiyle sosyal olarak oluşturulmuş ve öznelerarası bir süreç olarak tanımlamaktadır (Charrett, 2009: 13). Güvenlikleştirme teorisinin en önemli argümanı'güvenlik' deklare edilen bir (edimsel) söylem edimidir. Başarılı bir güvenlikleştirme, "her şeyin bir güvenlik sorunu haline gelmesini önlemek için" üç bileşene sahiptir; "(1) Varoluşsal tehditlerin tanımlanması; (2) acil eylem ve (3) kurallardan bağımsız olarak birimler arası ilişkiler üzerindeki etkiler" (Buzan, Waver ve Wilde, 1998: 26).

Bir meseleyi varoluşsal bir tehdit olarak sunmak için şunu söylemek gerekir: "her şey konuyla alakasız olacaktır, eğer biz bu sorunu ele almazsak (çünkü kendi yöntemlerimizle başa çıkmak için özgür olmayacağız ya da burada olmayacağız" (Buzan, Waver ve Wilde, 1998: 24). Daha önce bahsedildiği gibi söz eylemi güvenlikleştirme teorisinin temel argümanıdır. Güvenlik analizinde yer alan üç tür birim arasındaki fark söz eylem gerekliliği yaklaşımıdır. Güvenlik analizinin üç birimi şöyledir: Birinci birim, varoluşsal tehdit altında olduğu düşünülen başvuru nesnesidir; geleneksel olarak devlet ve ulus güvenlik için başvuru nesnesi olmuştur. Bir devlet için hayatta kalma egemenlik ile ilgilidir ve bir ulus içinse bu kimliktir.

Prensipte sosyal gruplar, ulusal kimlik, bireyler vb. başvuru nesneleri güvenlikleştiren aktörler tarafından oluşturulabilir (Buzan, Waver ve Wilde, 1998: 24-36). İkinci birim, hükümet, politik elit, ordu, baskı grupları "[g]üvenlik söz eylemini gerçekleştiren" güvenlikleştiren aktörlerdir (Balcı ve Kardaş 2012: 101). Üçüncü birim ise işlevsel aktörlerdir. Bu aktörler başvuru nesneleri ya da onlar için güvenlik isteyen güvenlikleştiren aktörler dışında kalan ancak sektörün dinamiklerini etkileyen aktörlerdir. Güvenlik alanında, işlevsel aktörler kararları etkilemektedir (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 36). Anayasal olarak kurulan işlevsel aktörler, cunta, parlamento, bir kriz komitesi, diktatör vs. olabileceği gibi aynı zamanda politikacılar, memurlar, kamuoyu, farklı sektörlerden seçkinler de olabilir. (Popa, 2009: 7).

Bu nedenle, yalnızca bir şeyin başvuru nesnesine varolan bir tehdit olarak sunulması güvenlikleştirmeyi sağlamaz; bu güvenlikleştirme hamlesidir. Hedef kitle, başvuru nesnesinin varolan bir tehdit tarafından tehdit edildiğini kabul edince, konu güvenlikleştirilmiş olmaktadır (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 25). Bir güvenlikleştirmenin başarılı olmasına güvenlikleştiren aktörler ya da güvenlikleştirici değil güvenlik söz eylemin hedef kitlesi karar verir.

Kolaylaştırıcı koşullar güvenlikleştirme teorisinde güvenlikleştirme hamlesinin başarısını etkileyen bir başka kavramdır. Kolaylaştırıcı koşullar bir güvenlikleştirme hamlesinin ya da söz eyleminin hedef kitle tarafında hangi koşullarda kabul edileceğini belirleyen faktörlerdir. Farklı güvenlikleştirme kuramcıları tarafından belirlenen beş kolaylaştırıcı koşul bulunmaktadır: Güvenlikleştirmenin sosyal konumu, iddia sahibi aktörlerin dilsel ve dilbilgisel

bileşenleri, iddia edilen tehditin özellikleri, güvenlikleştirme talebinin amacı, iddianın bulunduğu toplumsal bağlam (Watson, 2009: 32).

1.4. BİR GÜVENLİK ALANI OLARAK ULUSLARARASI GÖÇ

Soğuk Savaşın sona ermesi ve ardından yaşanan 11 Eylül saldırıları uluslararası düzende önemli değişikliklere sebep olmuştur. Amerika Birlike Devletleri'ndeki (ABD) 11 Eylül saldırısı ve ardından Avrupa'da yaşanan saldırılar küresel terörle mücadele için yeni yöntemlerin benimsenmesine yol açmıştır. Yasadışı göçmenler, sınır kontrolü, diğer güvenlik kaygılarıyla mücadele etmek için ittifak kurma zorunluluğu ortaya çıkmıştır (Erdağ, 2013: 70). Daha belirgin biçimde bakarsak Soğuk Savaş döneminde uluslararası güvenliğin en önemli konusu iki süper güç arasındaki nükleer savaş potansiyeli ve silahlanma yarışıydı. Böylece Soğuk Savaş dönemindeki devlet merkezli yaklaşımın bir sonucu olarak tüm diğer güvenlik sorunları kendiliğinden arka planda kalmıştır (Themistocleous, 2013: 3-4). Sonuç olarak Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte salgın hastalıklar, çevresel bozulma, salgınlar ve göç dâhil olmak üzere birtakım askeri olmayan tehditler güvenlik çalışması alanına girmiştir (Dalby, 2002).

Soğuk Savaştan sonra terörizm, göç ve çevre güvenliği gibi konular güvenlik meseleleri arasında yer almaya başlamıştır (Bourne, 2014: 12) Özellikle göç, güvenlik kaygılarıyla giderek daha fazla ilişkilendirilmiş ve güvenlikleştirilmiştir. Bilhassa yasadışı veya düzensiz göçmenler önemli bir endişe kaynağıdır. Bu göçmenlerin sayıları resmi tahminlere göre ABD'de 10,8 milyon, AB'de 8 milyon seviyesine ulaşmıştır (Bourne, 2014: 249). Göçmenlik, 1960'ların sonlarında ve 1970'lerde insanların ilgisini çekmiş bir konudur (Huysmans, 2000: 753). Batı Avrupa'da hem siyasetçilerin hem de insanların ilgisini çeken göç ve sığınma konuları 1973 yılından bu yana devletin çözüm sunması gereken bir sorun haline gelmiştir (Godoy, 2002: 1).

İzinli göç politikası kontrol odaklı, kısıtlayıcı bir politikaya kaydırılmıştır. İzinli bir politikadan kısıtlayıcı politikaya geçiş ve devlet kontrolünün yeniden gündeme getirilmesi göç anlayışını değiştirmemiştir. Birçoğu hala misafir işçi olarak sınıflandırılarak işgücü piyasasındaki değişiklikler ve yerel işgücünün ekonomik ve sosyal haklarını koruma arzusu politikaların izinli politikalardan kısıtlayıcı

politikalara dönüşmesine neden olmuştur. Siyasetçilerin görüşüne göre, göç kamu düzenindeki istikrarın bozulmasıyla bağlantılıdır (Huysmans, 2000: 754).

1980'den bu yana göç yerli entegrasyon istikrarını bozan ve kamu düzenini tehlikeye atan bir konu olarak yapılandırılmıştır. Haberlerde göçe yönelik göç konusunu çevreleyen mevcut ahlaki panik unsurların çoğunluğunu içeren popüler bir söylem vardır. Göçmenler ülkelere suçu getiren kişiler olarak görülmektedir (Oberoi, 2009:1).

1.5. GÖÇ GÜVENLİKLEŞTİRME TÜRLERİ

Daha önce ifade edildiği gibi göç Soğuk Savaşın sona ermesiyle ve güvenlik kavramının genişletilmesiyle birlikte bir güvenlik meselesi haline gelmiştir. Fakat göç güvenlikleştirme türleri ile uluslararası, bölgesel ve yerel seviyede güvenlikleştirilmiş göç arasındaki farkı ortaya koymak gerekmektedir. Göç güvenlikleştirmesi süreci, uluslararası, bölgesel ve yerel olmak üzere üç seviyede analiz edilebilir. Farklı uluslararası aktörler arasındaki kurumsal ilişkiler ve değişken politik koşullar nedeniyle göçün küresel düzeyde güvenlikleştirilmesi belli bir noktaya kadar mümkün olmaktadır. Göç ulusal bir güvenlik tehditi olarak ortaya çıkmasından sonra bile tüm aktörler için ortak bir stratejik öncelik olmamıştır. Göçün güvenlikleştirilmesi 11 Eylül terör saldırısı sonucu belli bir ölçüde küresel düzeye ulaşmıştır. ABD'nin Terörle Savaş Bildirgesi ile doğrudan bir tepki vermesi bunda etkili olmuştur (Themistocleous, 2013: 4-5).

11 Eylül saldırıları ile ABD halkının zihninde ondokuz uçak korsanının iki karakteristik özelliği kaldı; dinleri ve göçmenlik statüleri (Counihan, 2007:1-2).Kasım 2001'de yapılan Fox'un anketine göre: "Amerikalıların yüzde 65'i terörle savaş sırasında bütün göçü durdurmayı tercih etti" ve böylece 11 Eylül sonrası 2002 tarihli Gelişmiş Sınır Güvenliği ve Vize Giriş Reform Yasası, 2001 ABD Patriot Yasası ve 2002 Vatan Güvenliği Yasası gibi birtakım yasalar yürürlüğe girmiştir. (Martin ve Midgley, 2003: 10-20).

Bölgesel düzeyde aktörler ortak kurumsal hükümlerle öngörülen bir politika çerçevesinde hareket etmektedir. Bu bağlamda AB bölgesel bir aktör olarak değerlendirilebilir. AB ortak bir kurumsal çerçevede güvenlikleştirme süreci yaşamaktadır. Bununla birlikte göç durumunda başarılı bir güvenlikleştirme

sürecinin imkânları üç temel nedenden dolayı son derece sınırlıdır. Birinci sebep, bireysel aktörler arasında var olan farklı ekonomik ve politik çıkarlardır. İkinci sebep, göçün her ülkede farklı etkisinin olmasıdır. Üçüncü sebep ise hedef kitle arasındaki heterojenliktir (Themistocleous, 2013: 4-5).Bunun en iyi örneği şu anda AB'de göç konusundaki söylemdir. Son yıllarda, özellikle 2015'te AB'de yaşanan göç akışında bazı AB ülkeleri göçü terörizmle ilişkilendirip ülkeleri için bir tehdit olarak ilan ederken, bazı ülkeler terörizmin göçle ilişkilendirilmemesi gerektiğini söylemiştir. Örneğin 22 Mart 2016 sabahı Brüksel'deki Zeventem Havaalanında ve Maulbeek metro durağında yaşanan terör saldırıları sonrası Polonya Başbakanı Beata Szydlo göçmenlerin Polonya'ya gelmelerinin hiçbir şekilde mümkün olmadığını söylemiştir. Bu örnek bize AB ülkelerinin göç krizine yönelik farklı görüşlerinin olduğunu göstermektedir (Romanic ve Entezari, 2016).

Göçün güvenlikleştirilmesi söylemi 11 Eylül terör saldırıları sonrası tüm dünyada güçlenmiştir ancak AB'de uluslararası göçü güvenlikleştirme süreci 11 Eylül terör saldırılarından önce başlamıştır (Schlentz, 2010). İç pazarın Avrupa içi güvenlik gündemine alınması, Schengen Anlaşması, Adalet ve İçişlerinde İşbirliği (3. sütun), Dublin Sözleşmesi ve diğer işlemler AB'nin göçü 11 Eylül'den daha önce bir güvenlik kaygısı olarak ele aldığını göstermektedir (Huysmanss, 2000: 751). Ancak 11 Eylül terör saldırısı sonrası 'güvensizlik' atmosferi tüm dünyayı ele geçirmeye başlamıştır. Tüm dünyadaki elit sınıf, Soğuk Savaş döneminde hüküm süren tehdit unsurlarının ötesinde devletlerin ulusal güvenliğini tehdit eden yeni unsurlar belirlemeye çalışmıştır. Siyasi karar mercileri radikal unsurları, göçü, yabancıları ve etnik grupları devletlerin ulusal güvenliğini tehdit eden unsurlar olarak görmeye başlamıştır (Kaya, 2015: 49).

Uluslararası ve bölgesel düzeyin tam tersine yerel düzeyde göçün güvenlikleştirmesi birçok ülkede var olan bir durumdur. Yerel düzeyde devlet hükümetler arası ve yerleşik kurumlar vasıtasıyla güvenlikleştiren aktör olabilir. Ayrıca bireyler, siyasi partiler vb. kuruluşlar da güvenlikleştiren aktör olabilir. Güvenlikleştirme, bir siyasi parti, bölgesel teşkilat ve medya gibi bir grup aktör tarafından olabileceği gibi sadece bir siyasi parti şeklinde tek bir aktör tarafından da meydana getirilebilir (Themistocleous, 2013:5).

2015 Avrupa göç krizinde bazı Doğu ve Orta Avrupa ülkelerinde özellikle göçmenlerle ilişkili yaşanan birkaç terör saldırısı sonrası göç güvenlikleştirilmiştir.

Örneğin, Brüksel terör saldırıları sonrası, Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisoy yerinden edilmiş insanlara karşı konuşmasında şunları ifade etmiştir "Teröristlerin toplumda asimile olması imkânsızdır ve Avrupa'nın bu insanlara milyar dolarlar harcayıp sonrasında bu insanların bizleri tam kalbimizden vurması adil değildir" (Romanic ve Entezari, 2016).

2015 göçmen krizine AB üye devletleri farklı tepkiler vermiştir. Örneğin, 2004 yılında AB'ye üye olmuş Macaristan BM'nin mülteciler ve sığınmacılar için getirdiği standartları kabul etmek için gözle görülür bir çaba harcamıştır. Macaristan sadece Avrupa ülkelerinden başvuru yapanların kabul edilmesi koşuluyla Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi'ni kabul etmiştir. Bu durum daha sonra değişmiştir. Macaristan hükümeti sığınma meselesini 'yasadışı' göçe karşı mücadele bağlamında ele almaktadır ve sığınma sisteminin kötüye kullanımı olarak algılamaktadır. Bu bağlamda Macaristan 2015 yılının sonlarına doğru Hırvatistan ve Sırbistan sınırı boyunca tel örgüler çekmeye başlamış ve krize yönelik sorumlulukları paylaşan çözümlere karşı kayıtsızlığını belirtmiştir (Winslow, 2016: 4-5).

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA'DA ULUSLARARASI GÖÇ

2.1. GENEL DEĞERLENDİRME

Avrupa göç konusu uzun bir geçmişe sahiptir ve tarih boyunca bu kıtaya farklı şekillerde göçler yaşanmıştır. Göçün yapısı ve miktarı zaman içerisinde değişmiştir. Tarihin ilk dönemlerinde Afrikalılar bölgeye göç etmişlerdir. Modern zamanda Avrupalıların Yeni Dünya'ya göçü Amerika'ya göç eden köleler göçün farklı dokularını oluşturmuştur ve Avrupa sömürgeciliğinin başlamasıyla Avrupa'dan sömürgelere ve sömürgelerden de Avrupa'ya karşılıklı bir nüfus hareketi yaşanmıştır (Koser, 2007: 1-3).

Avrupa göç tarihindeki en önemli dönemlerden biri İkinci Dünya Savaşı sonrası ve Avrupa'da farklı göç türlerinin meydana gelmesine sebep olan Soğuk Savaşın başlangıç dönemidir. Avrupa ülkeleri özellikle işçi göçü ve işçi göçmenler ile ilgili farklı programlar ele almıştır. Avrupa'nın ünlü politikası dünyanın farklı ülkelerinden işçileri işe alan Misafir İşçi programıdır. Sömürgeciliğin ortadan kaldırılması süreci de sömürgelerdeki çok sayıda insanın Avrupa'ya Avrupa'dakilerin de kendi ülkelerine dönmelerine sebep olmuştur (Wiesbrock, 2015: 161).

Soğuk Savaşın sona ermesiyle göçmenlik Avrupa'da tartışmalı bir mesele haline gelmiştir. Bu durum Avrupa ülkelerinin göçmen sayısını sınırlandırmak için çeşitli önlemler almasına yol açmıştır. Avrupa ülkeleri sınır kontrollerini yoğunlaştırmış ve göçmen ve sığınmacıların kendi topraklarına erişimini kısıtlamaya başlamıştır. AB tarafından yeni göçmenlik politikaları uygulamaya konulmuştur. Bu süreçte göçmenlik sadece Avrupa'da değil aynı zamanda tüm dünyada da önemli bir mesele haline gelmiş ve AB açık-kapı şeklindeki göçmenlik politikalarını yeniden değerlendirmiştir (Léonard**,** 2011:6).

2.2. SOĞUK SAVAŞ ÖNCESİ AVRUPA'DA GÖÇ

Avrupa 1800'lü yılların ortalarında başlayan ve Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesine kadar olan dönemde Avustralya ve Amerika gibi okyanus ötesi

ülkelerden serbest göç almasıyla bir göç merkezi olmuştur. Çarlık Rusyası hariç olmak üzere, Avrupa'da yurtdışına seyahatleri sınırlayan herhangi bir kontrol yoktu. Ülkeler arası seyahat için pasaportlara ihtiyaç duymayan insanlar herhangi bir izin almadan yeni bir ülkede çalışmaya başlamıştır (Rystad, 1992: 1170). Birinci Dünya Savaşı sırasında milliyetçi ideoloji Avrupa siyasetinde etkili olmuştur. İmparatorlukların çöküşünden sonra yeni ulus devletler ortaya çıkmış, yeni ulus devletlerin ortaya çıkması yeni azınlıkların oluşmasına neden olmuştur (Kaya, 2002: 14).

Daha önce ifade edildiği gibi, İkinci Dünya Savaşı'na kadar Avrupa'dan ziyade Avrupa dışına yoğun bir hareket söz konusu idi. Milyonlarca insan Yeni Dünya'ya yerleşmek için okyanusu aşmıştır. Bu dönemde Avrupa dışına böyle bir hareket baskın olmasına rağmen Avrupa'ya göçler de yaşanıyordu. İtalyanlar iş bulma ümidiyle İsviçre ya da Fransa'ya giderken İrlandalı göçmenler İngiltere'nin sanayi şehirlerine, Ukraynalı ve Polonyalı işçiler ise çelik fabrikalarına ve madenlere çalışmaya gimiştir. Örneğin, Fransa'da 1886'da bir milyondan fazla yabancı vardı ve 1931'de bu sayı 2.7 milyona ulaşarak bu rakam toplam nüfusun yüzde 7'sini oluşturmuştur. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce İsviçre'nin yabancı nüfusu toplam nüfusun yüzde 15'ini oluşturuyordu (Bonifazi, 2008: 109).

2.3. SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNDE AVRUPA'YA GÖÇ

Göçmenlerin kaynakları ve seviyeleri İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana belirgin bir şekilde değişmiştir (Castles ve Miller, 2009: 96; Raymer ve Willekens, 2008: 3). Avrupa onlarca yıldır göç alan bir bölgeydi ve on dokuzuncu yüzyılda ve yirminci yüzyıl başlarında Avrupa ülkeleri önemli oranda göç hareketliliğine tanık olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'ndan birkaç yıl sonra ise durum değişmiştir. Avrupa dünyanın dört bir yanından gelen göçmenleriçin önemli bir varış yeri haline gelmiştir. Lihtenştayn ve İsviçre'ye ek olarak 15 AB üyesi ülkedeki yabancı uyruklu doğan nüfus 1950'de 3,7 milyonken (nüfusun yüzde 1,3'ü) bu sayı 1990'da 16 milyona (nüfusun yüzde 4,5'u) ulaşmıştır. Böylece 1950-1990 yılları arasında yabancı uyruklu doğan kişi sayısı 3.7 milyondan 16 milyona çıkmıştır (Bade, 2000'den aktaran Wiesbrock, 2016: 159).

Soğuk Savaşın başlamasıyla Avrupa bölünmüş ve Orta ve Doğu Avrupa'yı Batı Avrupa'dan ayıran yeni sınırlar ve bu yeni sınırların yarattığı ayrı ekonomik sistemler ve politik yapılar ortaya çıkmıştır (Dustmann ve Frattini, 2012: 4). İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan bu siyasi ayrışma insanları yerinden etme veya yeniden yerleşime zorlaması sebebiyle Avrupa içinde büyük hareketliliklere yol açmıştır. 1945 sonrası göçten en fazla etkilenen ülke Almanya'ydı ve Almanya'daki yerinden edilmiş mülteciler büyük ölçüde Çekoslovakya, Macaristan, Polonya ve SSCB gibi yeni Doğu bloku ülkelerindeki etnik Alman nüfustan veya siyasal sebeplerden ötürü yeniden yerleşen mültecilerden oluşuyordu. Bu dönemde eski sömürgeci güçlerin daha önce bulundukları sömürgelerden geri çekilmesiyle sömürgeciliğin kaldırılması süreci devam etmiştir. 1950'lerin ortalarından 1970 ortasına kadar olan dönemde bazı Avrupa ülkelerindeki güçlü ekonomik büyüme Avrupa'yla sömürge bağlantıları olan ülkelerden Avrupa'ya ve Avrupa'nın çevresinden merkeze doğru büyük göç akımlarına neden olmuştur (Dustmann ve Frattini, 2012: 4-5)

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda Fransa, İngiltere, Belçika, Hollanda ve Portekiz gibi ülkeler sömürgelerini kaybetmiştir. Cezayir'in 1962'de Fransa'dan, Kongo 1960'da Belçika'dan, 1947'de Hindistan ve Pakistan, 1957'de Gana Büyük Britanya'dan bağımsızlığını kazanmıştır. Sömürgelerden sömürge güçlerine geçiş kolaylaştırıldı ve eski sömürgelerin vatandaşlarına eski sömürge güçler tarafından bazı haklar verilmiştir (Dustmann ve Frattini, 2012: 5). 1973'ten günümüze kadar yaşanan çok yönlü gelişmeler Avrupa'daki göçü etkilemiş, 1973-74'teki petrol krizi Batı Avrupa'da göç politikalarına kısıtlama getirilmesine neden olmuştur. Bu nedenle Avrupa ülkeleri yabancı işçilerin işe alınmasını durdurmaya karar vermiştir (Kaya, 2002: 21). Daha önceki işçi göçü formundaki göç olgusunun yerini aile temelli bir biçimle değiştirilmesi (evlilik ve ailenin yeniden bir araya gelmesi için yapılan göçler) bu politikalardaki temel etkendir (Wanner, 2002: 3).

2.4. SOĞUK SAVAŞ SONRASI AVRUPA'DA GÖÇ

1990'lardan itibaren Avrupa'ya sığınma talebinde bulunan kişi sayısı arttı. 2001 yılında 15 milyon sığınmacı dünyanın gelişmekte olan ülkelerine sığınmaya çalışmıştır (Thielemann, 2006: 2). Dünyanın dört bir yanından birçok insan farklı

sebeplerle Avrupa'ya gelmeye başlamıştır. Bazıları uluslararası kuruluşlarda ve çok uluslu şirketlerde çalışmak için gelmiştir. Öğrenciler yükseköğrenim için, doktorlar hastanelerde çalışmak için gelmiştir. Afrika'dan, Balkanlar'dan, Eski Sovyet ülkelerinden, Yakın Doğu Asya'dan sığınmacı ve mülteciler ve gelişmekte olan ülkelerden çok sayıda kaçak göçmen gelmiştir (Marino, Penninx ve Roosblad, 2015: 5).

1989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla Doğu Almanya'dan Batı Almanya'ya çok sayıda insan göç etmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana uluslararası ilişkilerdeki en önemli dönüşüm Berlin Duvarı'nın 1989'da doğudan Batı Almanya'ya göç eden mülteci akımları tarafından yıkılmasıdır (IISS 1991: 37–38). Berlin Duvarı'nın mülteciler tarafından yıkılması nüfus akışlarının hem uluslararası düzenin hem de ulus devletlerin istikrarına ve güvenliğine tehdit oluşturabileceği bilincinin artmasına neden olmuştur (Weiner, 1995; Huysmans, 2006: 16-17). Aynı zamanda komünizmin çöküşüyle ve eski Yugoslavya'daki savaşla bağlantılı olarak sığınma ile ilgili göç yeni bir önem kazanmıştır. Eski Yugoslavya'dan yaklaşık 350.000 kişiye sığınma prosedürleri dışında geçici koruma statüsü verilmiştir. Bu şekilde göç etme nedenleri daha da çeşitlenmeye başlamıştır. Bu dönemde Kafkasya'nın, Balkanlar'ın, Afrika'nın ve Ortadoğu'nun çatışma çıkmış bölgelerinden gelen mülteciler Avrupa'ya gelmiştir (Koslowski, 2009: 20).

2008 yılında 27 AB ülkesine yaklaşık 3,8 milyon insan göç etmiştir. Diğer Avrupa uluslarından yaklaşık iki milyon göçmen AB üyesi ülkelere gelmiştir. Bunlar içinde en çok yer değiştiren insanlar Polonyalılar ve Almanlar'dan sonra Romanyalılardı (European Union, 2011). 2010 yılında siyasi değişimler ve toplumsal hareketlerle tetiklenen Arap Baharı uluslararası sistemde önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Güney Akdeniz'deki göç hareketliliği Ortadoğu'daki olaylardan şiddetle etkilenmiş ve bunun sonucu olarak çok sayıda mülteci ve göçmen Suriye ve Libya'daki şiddet ve istikrarsızlıktan kaçmıştır. Suriye'den kaçan 100.000 kişiden sadece birkaç yüz kişi, Libya'dan kaçan bir milyon kişiden ise sadece 25.000'i Avrupa'ya ulaşmıştır (Fargues ve Fandrich, 2012). Şubat 2011'in ortalarında binlerce Tunuslu mültecinin İtalya'nın Lampedusa adasına gelişi İtalyan makamlarını alarma geçirerek bunu nasıl karşılayacakları konusunda AB'de endişeli tartışmalara yol açmıştır (Babayan, 2010).

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (EUROSTAT) verilerine göre, 2014 yılında AB'de sığınma için başvuran sayısı 2013 yılına göre yüzde 45; 2010 yılına kıyasla ise yüzde 140 oranında artış gösterek 626.000 kişiye ulaştı. 1992'de 672.000 kişiyle zirveye çıkan bu sayı 2014 yılında toplamda en yüksek sayıya ulaşmıştır. Neredeyse her beş sığınmacıdan birisi Suriye'den gelmiştir. Suriye'den sonra Afganlar ikinci sırada yer aldı, Afganistan'ı Kosova ve Eritre izledi. AB, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük göç krizini 2015 yılında yaşamıştır. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin açıkladığı rakamlar toplu göçün boyutunun altını çizmektedir: 2015 yılı Ocak-Ağustos ayları arasında 366.400 kişi Akdeniz'i geçerken 2.800 kişi bu süreçte hayatını kaybetmiştir. Bu durumu Uluslararası Göç Örgütü Başkanı "ölüm hayaleti şimdi Avrupa kıtasına dadandı" şeklinde açıklamıştır (King ve Lulla, 2016:43).

2.5. GÖÇ KONUSUNDA AB POLİTİKALARININ GELİŞİMİ

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) devletleri arasındaki işçiler için serbest dolaşım hakkı ilk olarak 1957'de Roma Antlaşması ile tanınmıştır. İtalya diğer üye ülkelerdeki göçmenler için ailelerin birleşmesini istemiştir. Diğer kuzey eyaletleri ve Almanya ise güneyden gelen işçiler için kolay ulaşım istediler. Avrupa kıtası İkinci Dünya Savaşı'nın yol açtığı yıkımdan sonra göçmen işçiler tarafından büyük ölçüde yeniden yapılandırılmıştır (Selm, 2005: 14). AB'nin göçmenlere yönelik politikalarını etkileyen faktörler incelendiğindeliteratürde ekonomik kaygıların sıklıkla dikkate alındığı söylenebilir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'daki ekonomik krizler ve durgunluklar Avrupa devletlerini göçmen işçiler alma yoluna itmiştir. Avrupa devletleri ekonomiyi düzeltmesi için yabancı işçi göçünü bir araç olarak kullanmış ve bu dönemde Avrupa'ya yoğun göç yaşanmıştır (Zorba, 2016: 4-9).

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra işgücü talebi giderek artarken Avrupa ülkeleri gelişmekte olan ülkelerden, eski sömürgelerinden ve Güney Avrupa'dan işçileri işe aldılar. Bu misafir işçi politikaları büyük miktarda yabancı işçi girişine neden olmuştur (Wiesbrock, 2016: 161). 1950-1995 yılları arasında 28 milyon misafir işçi Almanya'ya gelmiştir (Martin, 1998: 3). Yaklaşık 300.000 göçmen 1945-1965 yılları arasında Endonezya'dan eski sömürgecisi olan Hollanda'ya gelmiştir (Geddes, 2003'den aktaran Wiesbrock, 2016: 161).

Misafir işçi modeli geçici göç modeli idi. Ülkeler göçmenleri birkaç yıl sonra kendi ülkelerine geri dönmeleri koşuluyla kabul ettiler. Aslında çalışma ve ikamet izninin verilmesi ve yabancı işçilerin serbest bırakılması 1973'teki ilk petrol şoku ve 1967-1968'deki ekonomik durgunluk ile sona ermiştir. Bu dönemde Batı Avrupa ülkeleri göç akımlarını ve yabancı işçileri sınırlandırmak için 1973'ün ilk petrol şokuna ve 1967-1968 yıllarındaki ekonomik durgunluğa ilişkin yasa çıkarmıştır. 1970'lerin başında Batı Avrupa'da işsizlik oranlarının yükselişi daha kısıtlayıcı göç yasalarının onaylanmasına neden olmuştur. Daha kısıtlayıcı göç yasalarının onaylanmasının bir başka nedeni de işçi sendikalarının baskısıdır. Çünkü göç, halk arasındaki işsizlik oranının ve düşük ücretlerin bir nedeni olarak görülmüştür (Rinus ve Roosblad, 2000: 5-7).

Kısıtlayıcı göç politikaları 1970'lerin ortalarından itibaren Batı Avrupa ülkeleri tarafından uygulamaya konulmuştur. Düşük vasıflı göçmenlere ihtiyaç ve talep yoktu. Bir yandan aile birleşimi, mülteci ve sığınma göçü artarken diğer yandan düşük vasıflı işçi akışını azaltmak istemişlerdir (Marino, Rinus ve Roosblad, 2015).

2.6. AB GÖÇ POLİTİKALARININ GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ

AB göç politikalarının güvenlikleştirilmesi birkaç aşamadan oluşmaktadır. Yasadışı göçmen kavramının 'acil' önlemler alınması gerektiren bir 'tehdit' olarak kavramsallaştırılması güvenlikleştirmenin ilk aşamasını oluşturmaktadır. Göç sorununu kontrol etmeye ve yönetmeye odaklanan yönetim söylemine doğru geçiş bir sonraki aşamadır. 'Söz edimi/eylemi' ile güvenlikleştirme hamlesini gerçekleştiren politikacılar ya da diğer ajanslar yerini günümüzde 'güvenlik mantığı' tarafından üretilen belirli politikalara ve güvenlikleştiren uygulama ve teknolojilere bırakmıştır (Babayan, 2010: 20).

Her ne kadar farklı ülkeler ve farklı politikalar hakkında genelleme yapmak zor olsa da1950'li ve 1960'lı yıllarda çoğu batı Avrupa ülkesinde göçün ek bir iş gücü oluşturduğunu söylemek mümkündür. İç pazarın sağlayamadığı işgücü piyasasında esnek ve ucuz işgücüne ihtiyaç vardı. Bu bağlamda Almanya, Fransa ve Hollanda gibi bazı Avrupa ülkelerinin göç politikaları ekstra iş gücü ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Örneğin, Fransa'da uzman kuruluşlar ev sahibi ülkede herhangi bir düzenleme yapmadan göçmenleri doğrudan işe almıştır. Yerli ihtiyaçlar ile

göçmenlerin hukuki statüsü arasında herhangi bir ilişki yoktu (Huysmans, 2006: 65).Yasadışı göçün kısıtlayıcı göç politikalarının oluşturulmasını meşrulaştırdığı günümüzün aksine, yasadışı göç sorunu ve yasal statüsü siyasi olarak duyarlılık gösterilen bir konu değildi. 1980'den bu yana önem kazanan göçün hukuki statüsüyle ilgili tartışmalar daha öncesinde bugün var olan durumla aynı şeyi çağrıştırmıyordu. Fakat bu devletlerin göçmen statüsünü düzenlemeye çalışmadığı anlamına da gelmemektedir (Huysman, 2000: 753-754).

İzinli göç politikası göçle ilgili halkın endişelerinin arttığı 1960'lı ve 70'li yıllarda kısıtlayıcı politikaya doğru kaymıştır (Fielding, 1993:43'den aktaran Huysman, 2000: 754). Üçüncü dünya ülkelerinin vatandaşları ile üye devlet vatandaşlarının serbest dolaşım hakları arasında ayrım yapan 1612/68 sayılı Konsey Tüzüğü en önemli kararlardan biriydi. Mehmet Uğur'a göre göç alanında bu karar 'Avrupa kalesi' için temel oluşturmaktadır (Uğur, 1995: 977).

Konsey'e göre iç pazarda serbest dolaşım üye devlet vatandaşları için bir ayrıcalıktı. 1973 Paris Zirvesi'nde üye devlet vatandaşlarının özel haklardan faydalanması onaylanmıştır. Ayrıca Topluluk'un yabancılar için ortak mevzuat oluşturması gerektiği kararına da varılmıştır (Huysmans, 2000: 754-755). 1874 yılında işçi göçmenler ve aileleri için bir eylem programı uygulandı. Bu göçmenlik üzerine ortak bir tutum sergilenmesi yolunda atılan önemli ilk adımdı. Göçün İrlanda, Danimarka ve İngiltere'ye kadar genişlemesi Topluluk'un göç sorununa olan ilgisini arttırmıştır (Huysmans, 2006: 66).

Lena Karamanidou'nun iddiasına göre, hareket için serbest bir bölge kurulmadan önce Huysman ve Van Munster'ın gözden kaçırdığı göç sorununa verilen güvenlikleştirilmiş bir karşılık vardı. 1980'lerde göçle ilgili geçici (*ad hoc*) çalışma grubu ve 1970'lerde hükümetlerarası forum olarak Trevi grubu göç konusunun bir güvenlik sorunu olarak belirlenmesinde yer almıştır. Trevi grubu ve üye devletlerin içişleri bakanlıkları tarafından görevlendirilmiş güvenlik uzmanlarından oluşan ekibiyle göç ile ilgili *ad hoc* çalışma grubu göç hareketleri ve suç faaliyetleri arasındaki farkedilen bağlantıyı gündemine alarak altını çizmiştir (Karamanidou, 2015:41).

Bu kurumların söylemlerinde üç güvenlikleştirme hamlesi belirlenebilir. İlk olarak, 'sahte' sığınmacıların söylemsel yapısı ve yasadışı göçle kurdukları ilişkisi

aracılığıyla sığınma talebi güvenlikleştirilmiştir (Munster, 2009). İkinci olarak, örneğin 1992 Edinburgh Avrupa Konseyi kararlarının 18 incimaddesine göre;

> "Kamu güvenliği için tehlikeler oluşturmadan ve yasadışı göçle mücadeleyi tehlikeye atmadan bu sonuca ulaşmak için gerekli olan çalışma yapılmalıdır" ve 25 inci maddesinde "[b]u fenomenle mücadele etmek için hem eğitim hem de yasalar yoluyla Avrupa'da etkin ve etkili önlemlerin alınması gerektiği konusunda kanaat getirilmiştir" (Edinburgh Council, 1992: 8-9).

Üçüncü olarak ise, güvenlikleştirme söylemleri ve politikaları 'yasadışı göç' üzerine yoğunlaşmıştır (Karamanidou, 2015: 41). Daha önce bahsedildiği gibi 1973 yılından itibaren göç konusu devletlerin çözüm getirmesi gereken bir mesele haline gelmiştir. Topluluğun ortak göç politikası oluşturması 1985'den bu yana Avrupa Komisyonu tarafından düşünülüyordu ancak son on yıla kadar AB gündemine alınmamıştır (Godoy, 2002: 1).

1986 yılında Avrupa Tek Senedi'nin imzalanmasıyla göç ve sığınma konuları AB politikaları kapsamına alınmıştır. Daha öncesinde göç ve sığınma Avrupa kurumlarının kapsamında yer almıyordu. Topluluk, göçü Avrupa düzeyinde ele alınması gereken bir konu olarak görmüştür. 1986 yılında Avrupa Tek Senedi (Single European Act-SEA) içeriğinde yer alan göç politikasının uyum programı üye devletler arasında daha yakın işbirliği geliştirilmesini tercih etmiştir (Godoy, 2002: 4).

1986'da Senette iç sınırları olmayan, malların, insanların, hizmetin ve sermayenin serbest dolaştığı tek bir pazar garanti edilmiştir (Wiesbrock 2016: 160). Aslında SEA iç sınır kontrolleri kaldırmayı amaçlayan ve 1990 Schengen Yürütme Anlaşmasını imzalama yolunda ilk girişimlerdi (Babayan, 2010: 20).

'İnsanların, malların, hizmet ve sermayenin' serbest dolaşımına izin verilmesi ve birliğin iç güvenliğini teminat altına almak için iç güvenlik ve serbest dolaşım arasındaki değiş tokuştan sonra göçe ilişkin kısıtlamalar daha da önemli hale gelmişti. Schengen'e katılan devletler arasında iç sınırların kaldırılması ve serbest dolaşım bölgesinin oluşturulmasına verilen karşılık göçün daha büyük bir entegrasyon sürecinde güvenlikleştirilmesidir. 14 Haziran 1985'te Almanya, Fransa, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda hükümetleri Schengen Antlaşması'nı imzalamıştır. İmza atan ülkeler Avrupa Topluluğu'nun bir parçasını oluşturmasına

rağmen, anlaşma hükümetlerarası bir yapıdaydı. Sözleşme işlevsel bir bakış açısıyla bakıldığında toplulukla yakından ilişkiliydi (Godoy, 2002:4).

1985 ve 1990 Schengen Anlaşmaları'nın öngördüğü göç ve iç güvenlik tehditleri arasındaki bağlantı, anlaşma, güvenlik ve yasadışı göç alanlarındaki risklerin altını çizmiş ve 'etkili dış sınır kontrollerine ihtiyaç' üzerinde durmuştur (Karamanidou, 2015: 41). Geçersiz seyahat belgeleriyle ülkeye taşınan her yolcu için Schengen Anlaşması'na göre para cezası uygulanması kabul edilmiştir (taşıyıcı yaptırımlar). Taşıyıcı firmanın geçerli belgesi olmayan her bir yolcu için yaklaşık olarak 3.000 Euro tutarında bir ücret ödemesi kararlaştırılmıştır. Şu an uluslarüstü yasal düzenlemelerde taşıyıcı firmalara yaptırımlar öngörülmekte ve mevzuat için bağlayıcı kurallar bulunmaktadır. Havayolu ya da gemicilik şirketleri, sahte pasaport ya da vize pullarını ortaya çıkarmakta başarısız olursa bu şirketlere ekonomik yaptırımlar uygulanabilir (Puntervold Bo, 2009: 280). 1992 Maastricht Antlaşması ile Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerden göç eden kişilerin ikamet ve girişlerini düzenleyen göç politikaları Avrupa politika oluşturma alanına girmiştir (Wiesbrock, 2016: 160). 1992 tarihli AB Anlaşması ise göçü açıkça Avrupa Birliği'nde hükümetler arası düzenleme gerektiren bir konu olarak gören Adalet ve İçişlerinde İşbirliği (3. sütun) uygulamaya konulmuştur (Sayad 1994'den aktaran Huysmans, 2000: 755). 1992 Maastricht Antlaşması ile üye ülkelerin vatandaşları AB vatandaşları olmuştur (Selm, 2005: 14).

Maastricht Antlaşması göç ve sığınmanın güvenlikleştirilmesinin önemini ortaya koyan iki gelişmeye neden olmuştur. Birincisi, göç ve sığınma konularında anlamlı bir yargı gözetimi ve ulusüstüleşme sağlamada başarısız olmuştur. İkincisi, göçmenlik ve sığınma, dolandırıcılık, yasadışı göç, polis işbirliği gerektiren uyuşturucu kaçakçılığı, terörizm gibi uluslararası suçlar arasına katılmış Antlaşmanın VI. Başlıklı K.1maddesinde göç sadece 'ortak kaygı konuları' olarak listelenmiştir (Schlentz, 2010: 9).

Amsterdam Antlaşması (1998) Avrupa'yı 'özgürlük, güvenlik ve adalet alanı' olarak nitelemek için yasal bir temel sağlamıştır ve bu da güvenlik konularının siyasi önemini ön plana çıkarmıştır. AB'deki göç ve sığınma konularında ortak bir politikanın geliştirilmesi Amsterdam Antlaşması'nın taahhüt ettiği hedeflerden biriydi (Walters, 2010: 76). Antlaşma metninde AB kurumlarının ana hedeflerinden biri "[b]irliği, dış sınır kontrolleri, sığınma, göç, suçun önlenmesi ve suç ile

mücadelesi ile ilgili uygun tedbirler alarak insanların serbest dolaşımın sağlandığı özgürlük, güvenlik ve adalet bölgesi haline getirmek ve bunu sürdürmek"olarak belirtilmiştir (European Communities, 1999: 10).

Amsterdam Antlaşması, özgürlük, güvenlik ve adalet değerlerini AB'nin politik kimliği olarak tanımakta ve bu değerlerin korunmasını göç ve güvenlik politikalarına bağlanmaktadır (Karamanidou, 2015: 42). 1999'da Amsterdam Antlaşmasının uygulanmasıyla sözde 'Schengen müktesebatı' AB kurumsal çerçevesine dâhil edilmiştir. Antlaşma ayrıca kısmen de olsa göç konusunu hükümetler arası bir yaklaşımdan tüm topluluğu içeren bir yaklaşıma dönüştürmüştür (Peers ve Rogers, 2006: 169; Léonard, 2011: 6).

Avrupa Konseyi 15-16 Ekim 1999 tarihleri arasında Tampere'de AB'de bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanının oluşturulması amacıyla özel bir toplantı düzenlemiştir. Bu toplantıda 'Tampere Programı' adı altında AB'de iç güvenlik politikalarının geliştirilmesi için beş yıllık bir çalışma programı ortaya konulmuştur. Bu program AB'nin göç ve sığınma konusunda ortak politikalar geliştirmesini aşağıda açıklandığı gibi ortaya koymuştur;

> "Koşulların haklı olarak topraklarımıza girmeye zorladığı insanları böyle bir özgürlükten yoksun bırakmak Avrupa gelenekleri ile çelişir.Bu durum Birleşmiş Milletlerin yasadışı göçü durdurmak, uluslararası suçlarla ve bunları organize edenlerle mücadele etmek için dış sınırların istikrarlı bir şekilde kontrol altına alınması gereğini dikkate alarak, sığınma ve göçle ilgili ortak politikalar geliştirmesini gerektiriyor" (Avrupa Parlamentosu, 1999).

Programdan alınan yukarıdaki bölümden göçün AB tarafından güvenlikleştirildiği söylenebilir. Yasadışı göçe atfedilen 'mücadele' ve 'suç' kelimeleri AB politikaları ve yasalarındaki göçün güvenlikleştirmesini açığa çıkarmaktadır.

2.7. 11 EYLÜL SONRASI AVRUPA'DA GÖÇ

Çoğu akademisyen göçün hem 11 Eylül öncesinde hem de sonrasında bir güvenlik meselesi olarak ele alındığını savunmaktadır. Ancak bazıları ise 11 Eylül sonrası göç AB'de güvenlikleştirilmediğini iddia etmektedir. Örneğin Boswell'e göre, göçün ABD'de güvenlikleştirildiğine dair kanıtlar olsa da aynı durum AB için geçerli değildir. Boswell özellikle Avrupa bağlamında retorik ya da politik söylem

seviyesinde terörizm ve göç arasında doğrudan bir nedensel bağlantı olduğuna dair hiçbir kanıt bulunmadığını savunmaktadır (Boswell, 2007: 2).

Aslında 11 Eylül terör saldırısından bu yana güvenlik kaygısı batı gündeminde ilk sırada yer almıştır. Bu bağlamda göç devlet güvenliğine yönelik askeri olmayan tehditler arasında ele alınmıştır (Lazaridis ve Wadia, 2015: 1). Bununla birlikte Avrupa Irçılık ve Yabancı Düşmanlığı İzleme Merkezi'ne göre göçün artması ve 11 Eylül saldırılarıyla birlikte son yıllarda yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı yükselişe geçmiştir. Buna ek olarak siyasi söylemde göç, özellikle aşırı sağ tarafından güvenliğin tehlikeye girmesi ve Avrupa'nın temel güvenlik kaygılarıyla ilişkilendirilmiştir (Godoy, 2002: 4).

11 Eylül terör saldırılarından sonra kilit AB kurumları güvenlik, terörizm, sınırlar, göç arasında net bir bağlantı kurarak güvenlikleştirme hamlelerine katkıda bulunmuştur. 20 Ekim 2001'de AB Adalet ve İç İşleri Konseyi tarafından olağanüstü bir toplantı düzenlenmiştir (Munster, 2009). Bu toplantıda 'Sınır Tedbirleri' başlığı altında dış sınırlarda kontrol tedbirlerinin derhal ve ciddi bir şekilde güçlendirilmesi, büyük ölçekli nüfus hareketi riski taşıyan bölgeler ve ülkelerin acilen incelenmesi ve geçici korumanın daha sonra kullanılması kararları alınmıştır (Schlentz, 2010:8). Toplantıda ayrıca Komisyon'un uluslararası koruma yükümlülükleri, araçları ve iç güvenliğin korunması arasındaki ilişkiyi incelemesi istenmiştir (Neal, 2009: 338). Buna ek olarak Avrupa Konseyi, terör ve sığınmaya yönelik açık bir güvenlikleştirme hareketi olan Terörle Mücadele Ortak Tutum konusunu ele almıştır. İki hafta sonra Komisyon'un yayınladığı çalışmada:

> "Mülteci statüsünü tanımadan önce, sığınmacıların terör eylemlerini planlanmasını, kolaylaştırmasını veya bu eylemlere katılmasını önlemek için ulusal ve uluslararası hukukun ilgili hükümlerine (insan hakları uluslararası standartları dâhil) uygun önlemler alınacaktır. Mülteci statüsünün, terörist eylemlerinin failleri, organizatörleri veya kolaylaştırıcıları tarafından istismar edilmemesi için adımlar uluslararası hukuka uygun olarak atılacaktır ve siyasal motivasyon iddiaları, sözde teröristlerin iade edilme taleplerini reddedilmesine zemin oluşturmayacaktır" denilmiştir (Council of European Union, 2001).

2.8. ARAP BAHARI SIRASINDA GÖÇ

2010 yılı sonunda Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde Arap Baharı adı verilen halk hareketleri yaşanmıştır. Bu dönemde birçok farklı ülkede ayaklanmalar ortaya çıkmıştır (Lynch, Hardig ve Andres, 2013: 1-2). Tunus, Libya, Yemen ve Mısır'da liderler devrilmiş, Cezayir, Irak, Ürdün, Kuveyt, Fas ve Umman'da büyük protestolar gerçekleştirilmiştir. Bahreyn ve Suriye'de sivil ayaklanmalar yaşandı. Ayrıca Lübnan, Moritanya, Suudi Arabistan, Sudan ve Batı Sahra'da ise küçük çaplı protestolar düzenlenmiştir (Koser, 2012).

Tunus ve Mısır gibi otokratik hükümetler başarılı devrimlerle sona ererken, Ürdün, Fas, Bahreyn gibi monarşik hükümetler değişmemiştir. Protestolar sosyo-ekonomik sorunlar nedeniyle başlamışken sonraları bu yerini siyasi nedenlere bırakmıştır. Protestocular işsiz mezunlardan, genç öğrencilerden, gazetecilerden, bağımsız sendikacılardan, öğretmenlerden, avukatlardan oluşuyordu. Tunus'ta ordu protestoculara karşı müdahale etmeyi reddederek ayaklanmanın başarısına kısmen katkıda bulunmuştur. İskenderiye şehrinde polis tarafından dövülen Khaled Said isimli gencin ölümü Mısır'da Arap Baharı fitilini ateşlemiş ve Mısır rejim değişikliği başarıyla gerçekleşmiştir. Ancak Fas ve Ürdün'deki protestolar rejim değişikliğiyle sonuçlanmamıştır. Khalifa ailesinin yönettiği Bahreyn'de ise kitlesel protestolar yapılmıştır. Ancak bu aile aldığı acımasız önlemlerle güçlerini korumayı başarmıştır (Lynch, Hardig ve Andres, 2013).

Arap Baharındaki göç çoğunlukla Kuzey Afrika ülkeleri arasındaki bölge içi hareketleri kapsıyordu. En yoğun göç Libya'dan yaşanıyordu ve Libya'dan göç eden çok sayıda kişiye Tunus ve Mısır ev sahipliği yapmıştır. 2011 yazında 1 milyondan fazla kişi Libya'dan ayrılmış, yaklaşık 700.000 yabancı uyruklu kişi ve 400.000 civarında Libyalı yurtdışında güvenlik arayışı içindeydi (Carrera, Hertog ve Parkin, 2012). Arap Baharından etkilenen ülkeler arasında özellikleLibya ve Suriye'de büyük çaplı göç yaşanmıştır. Çünkü bu dönemde hükümet ve muhalefet güçleri arasında iç savaş patlak vermiştir (Koser, 2012).

Arap Baharı ilki Libya'da ikincisi Suriye'de olmak üzere iki büyük mülteci krizine neden olmuştur. İlk krizde Libya'dan kaçan bir milyondan fazla insan Tunus, Mısır, Cezayir, Sudan, Nijer ve Çad'a geçmiştir. Bu dönemde Tunus ve Mısır açık kapı politikası izlemeyi sürdürmüştür. İkinci mülteci krizinde Türkiye, Ürdün,

Lübnan (ve kısmen Irak) Suriye'deki iç savaştan kaçan Suriyeli mültecilere kapılarını açmıştır. Suriye mülteci krizinde Türkiye açık kapı politikası uygulamış, en fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmıştır. Bununla birlikte Suriye ve Libya'daki olaylar Güney Akdeniz'deki göçü derinden etkilemiştir (Fargues ve Fandrich, 2012: 1-12).

Bu süreçle birlikte yaklaşık 45.000 göçmenin teknelerle Avrupa'ya gelmesi üzerine AB sınır ve güvenlik kontrollerini hızlandırmıştır. Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı (European Border and Coast Guard Agency-FRONTEX) Tunus'taki deniz operasyonlarını ve sahil güvenlik gözetimini güçlendirmiştir. Bu dönemde AB içinde hareket özgürlüğünü garanti eden Schengen Antlaşması'nı geçici olarak askıya alma tartışmaları yapılmıştır (Koser, 2012). EUROSTAT'ın tahminlerine göre 2011'de göç edenlerin sayısında Tunus'ta yüzde 92.5, Libya'da yüzde 76 ve Suriye'de yüzde 50 oranında bir artış olmtur. Neredeyse 2 milyon Arap evlerini terk edip Batı'ya sığınmaya çalışmıştır (Barry, 2012).

Tablo 1: AB Üyesi Devletlere İlk Sığınma Talebi Başvuruları

	İlk kez sığınma başvurusu yapanların sayısı			AB toplamında yüzdelik pay (%)
	2014	2015	Değişim (%) 2015/2014	2015
AB	562,680	1255640	+123%	100.0%
Belçika	14045	38990	+178%	3.1%
Bulgaristan	10805	20165	+87%	1.6%
Çek Cumhuriyeti	905	1235	+36%	0.1%
Danimarka	14535	20825	+43%	1.7%

Almanya	172945	441800	+155%	35.2%
Estonya	145	225	+54%	0.0%
İrlanda	1440	3270	+127%	0.3%
Yunanistan	7585	11370	+50%	0.9%
İspanya	5460	14600	+167%	1.2%
Fransa	58845	70570	+20%	5.6%
Hırvatistan	380	140	-63%	0.0%
İtalya	633655	83245	+31%	6.6%
Kıbrıs	1480	2105	+42%	0.2%
Letonya	365	330	-1.o%	0.0%
Litvanya	385	275	-29%	0.0%
Luksemburg	1030	2360	+129%	0.2%
Macaristan	41215	174435	+323%	13.9%
Malta	1275	1695	+33%	0.7%
Hollanda	21780	43035	+98%	3.4%
Avusturya	25675	85505	+233%	6.8%
Polonya	5610	10255	+83%	0.8%
Portekiz	440	830	89%	0.1%
Romanya	1500	1225	-18%	0.1%
Slovenya	355	260	-27%	0.0%
Slovakya	230	270	+18%	0.0%

Finlandiya	3490	32150	+822%	2.6%
İsveç	74980	1561110	+108	12.4%
Britanya	32120	38370	+19	3.1%
Norveç	10910	30470	+179	-
İsviçre	21940	38060	+73	-

Kaynak: EUROSTAT verileri 44/2016-4 Mart 2016

Arap Baharı AB liderlerini göç alanı da dâhil olmak üzere Güney Akdeniz'e yönelik politikalarını tekrar düşünmeye yöneltmiştir. AB "Göç, Hareketlilik ve Güvenlik İçin Diyalog" (Dialogue for Migration, Mobility and Security) olarak adlandırılan 'karşılıklı yarar sağlayan' dış göç politikasını güçlendirmek için AB üyesi olmayan ülkelerle işbirliği kurmuştur. Kasım 2011'de AB'nin yenilenen "Göç ve Hareketliliğe İlişkin Küresel Yaklaşımı" (Global Approach to Migration and Mobility-GAMM) ile "Göç, Hareketlilik ve Güvenlik İçin Diyalog" yaklaşımını güçlendirmiştir. GAMM'ın amacı yasal göç, kalkınma ve göçmen hakları üzerinde daha fazla durmaktır. AB göç hareketlerine karşılık geniş çaplı dört önlem almıştır: i) Kuzey Afrika'daki yeni otoritelerle düzensiz göçün önlenmesi konusunda işbirliği, ii) yeni mevzuatın oluşturulması iii) sınır kontrol ve gözetimin yoğunlaştırılması ve hareketliliğin askıya alınması önerileri iv) Kuzey Afrika'da mülteci krizinin ele alınması (Carrera, Hertog ve Joanna, 2012: 4).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSLARARASI GÖÇ VE ALMANYA

3.1. ALMANYA GÖÇ TARİHİ

Friedrich Heckmann'a göre Almanya'nın bir göç ülkesi olduğuna dair çok sayıda kanıt olmasına rağmen 1970'den günümüze kadar Almanya'daki göç tartışmasında ana sorulardan biri Almanya'nın bir göç ülkesi olup olmadığıdır. Onlarca yıldır siyasi figürler ve kuruluşlar Almanya'nın değişen kimliğini kabul etmek istememiştir. 1998'de Sosyal Demokrat Parti (SPD) ve Yeşiller Koalisyon hükümeti Almanya'nın göçmen ülkesi olduğuna karar vermiştir (Heckmann, 2016: 3-4).

1950'li yıllara kadar Almanya'nın bir göç ülkesi olduğu ve 1820'den 2000 yılına kadar 7 milyonun üzerinde Alman kökenli kişinin ABD'ye göç ettiği, 1850-1890 arasında ABD'ye gelen göçmenlerin üçte birinin Almanlar olduğu görülmektedir. Almanya yirminci yüzyılın başında bir tarım ülkesiyken sanayi ülkesine dönüşmüştür. Bu sırada iç göç artmış ve transatlantik göç hızı yavaşlamıştır. Yerli göçmenler Doğu Prusya'dan Berlin, Dresden ve Leipzig şehirlerine ve bir süre sonra Batı Ren ve Ruhr nehri vadilerine doğru gelmiştir (Bade, 1987'den aktaran Kaya, 2009: 39).

Hoger Kolb en başından beri Almanya'nın bir göç ülkesi olduğunu ancak Almanya'nın göç ve entegrasyonu tarihinin temel özellikleri olarak kabul etmede güçlük çektiğini savunmaktadır. Almanya ile göç arasındaki ilişkiyi özetlemek için en iyi kelime 'kendiyle çelişen'dir ve göç ile Almanya arasındaki bu çelişkili ilişki en iyi şu cümle ile özetlenebilir: "Almanya bir göç ülkesi değildir."Bu durum Almanya'nın kendisini göçmen ülkesi olarak kabul etmemesinin temel noktasıydı. Almanya, göçmenliği "beyan edilmemiş" bir ülke olarak aslında dünyanın ana göç ülkelerinden biridir (Kolb, 2008: 1-2).

Dolayısıyla Almanya'ya ve Almanya'dan göç uzun bir geçmişe sahiptir. 1960'lardan bu yana Alman nüfusunun önemli bir bölümü yabancı uyruklu olduğundan Almanya çok sayıda göçmen için varış yeri olmuştur. Demografik eğilimler Alman politikacıların göçün Almanya ekonomisi için uzun vadede önemli

olduğunu fark etmesini sağlamıştır. Bu bağlamda Almanya'da azınlıkların entegrasyonu öncelikli hale gelmiştir (Maizière, 2014: 12).

İkinci Dünya Savaşı sırasında işgal altındaki uluslardan gelen işçiler Alman iş gücünü oluşturmuştur. Ağustos 1944'te Alman işgücü işgal altındaki ülkelerden 5,7 milyon sivil işçi ve 2 milyon savaş esirinden oluşuyordu. Bu toplam işgücünün yaklaşık üçte biri idi (Herbert, 1997: 514). Almanya İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki yıllarda en büyük göç ülkelerinden biri haline gelmiştir (Ette, 2003: 27). Savaş sonrası dönemde Almanya'nın ekonomik mucizesi iş gücüne olan talebi artırmıştır. Arz yetersizliği 1950'lerde işgücü piyasasında hâlihazırda görülebiliyordu. Ancak 1961'de Berlin Duvarı'nın inşasıyla işgücü akışı büyük ölçüde durdurulmuştur (Kaya, 2009: 40).

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Alman işgücü Almanya'yı yeniden inşa etmek için dışardan desteğe ihtiyaç duymuş ve bunun sonucunda çok sayıda göçmen Almanya'ya misafir işçi olarak gelmiştir. Beden işçileri için 1955'te İtalya, 1960'da Yunanistan ve İspanya, 1961'de Türkiye, 1963'te Fas, 1964'te Portekiz, 1965'te Tunus ve 1968'de Yugoslavya ile ikili anlaşmalar imzalanmıştır. Geçici anlaşmalar uyarınca işe alınan misafir işçiler Almanya'da çalışmaya davet edilmiştir. Alman işgücü eksikliğini gidermek için davet edilen misafir işçilerin çoğu Yunanistan, Türkiye, İtalya, Yugoslavya ve İspanya'dan geldi ve daha sonra evlerine dönmesi bekleniyordu (Constant, Olga ve Klaus, 2012: 69).

1973'te Alman işgücü piyasasında 2.6 milyon işçi istihdam edilmiştir. İşe alım durdurulduğunda ülkesine geri gönderme politikası yabancı işçilerin azalmasına neden olmuştur. Ancak aile birleşmeleri ve sığınmacılar devam etmiştir (Ette, 2003: 28). 1973'ten 1979'a kadar yabancı sayısı sabit kalmıştır. Almanya'dan ayrılan insanların sayısı taşınan nüfustan daha yüksekti ancak yüksek doğum oranları fark yaratmıştır (Maizière, 2014: 16). 1970'lerin ortalarında Almanya'nın kalıcı göçmenleri sayıca üstün duruma gelmiştir. 1970'lerin sonundan itibaren Almanya'da yeni göç biçimleri ortaya çıkmış daha da çeşitlilik kazanmıştır (Castles ve Özkul, 2003: 9).

Almanya'da 1973-1988 yılları arasında yabancı sayısı 4 milyondan 4,8 milyona yükselmiştir. Soğuk Savaşın sonunda eski Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinden 3,5 milyon etnik Alman yeni yerlere göç etmiş ve 1982 ve 2013 yılları

arasında aileleri Almanya'ya gelmiştir (Maizière, 2014: 16). Soğuk Savaşın sona ermesinden sonra eski Sovyetler Birliği'nde yaşayan etnik Almanların göçü hız kazanmıştır. Bu nedenle göç eden etnik Almanların girişi yıllık 225.000 kotayla sınırlandırılmıştır. 2000 yılından bu yana yıllık 103.000 göçmenle kontrol altına alınmıştır (Kaya, 2009: 40).

Aynı dönemde Almanya Bosna Hersek savaşında 345.000 Bosnalı mülteciye geçici ikamet izni vermiştir. Daha sonra bu mültecilerin çoğu gönüllü olarak Almanya'yı terk etmiş ve 10.000'den daha azı Almanya'da kalmıştır. Almanya geri kalanların da ülkeyi terk etmelerini istemiştir. Almanya sadece aynı zamanda 35.000 Hırvat mülteciye de ev sahipliği yapmıştır. Nisan 1994'te Almanya ve Hırvatistan arasında bir geri kabul anlaşması imzalanmış ve Ekim 1997'de yürürlüğe girmiştir. Anlaşma farklı gruplara dayalı farklı dönüş evreleri öngörmekteydi. Çoğu Hırvat mülteci 2000 yılına kadar kendi ülkelerine dönmüştür. 1999'da Kosova krizi sırasında uluslararası insani yardım girişiminin bir parçası olarak yaklaşık 15.000 kişi Almanya tarafından mülteci olarak kabul edilmiştir. Çatışma sona erdikten sonra bu kişiler de Almanya'yı terk etmiştir (Maizière, 2014: 19).

Almanya'da 1999 yılında 7,3 milyon yabancı sakinden1.2 milyonu sığınmacı ve mülteci idi. Bu sayının 400.000'den fazlasını mülteci statüsünü reddeden 'fiili mülteciler'oluşturmaktaydı. 1993 yılından 2007'ye kadar sığınmacı sayısı adım adım düştü. 2007 yılında başvuru yapanların sayısı 1983 yılındaki ile aynıydı ve yaklaşık olarak 19.200 kişi başvurmuştu. Ancak 2007'den itibaren Almanya'ya gelen sığınmacıların sayısı ararak 2010'da yaklaşık 41.300'e ulaşmıştır (Castles ve Özkul, 2003: 14-15).

2013 yılında ilk kez sığınma başvurusu yapanların sayısı 109.600'e yükselmiştir (Maizière, 2014: 17). Göç krizinin başlamasıyla birlikte Almanya mültecilerin en önemli varış yerlerinden biri olmuştur. Hükümet verilerine göre, 2015 yılında 1.1 milyon kişi sığınma talebiyle Almanya'ya gelmiştir. İlk kez sığınma başvurusunda bulunanların (çoğunluğu Suriyeli) sayısı 2015 yılında her ay artarak ve Kasım ayında 30.000'den fazla başvuru ile sığınma başvuruları zirveye ulaşmıştır. Federal İçişleri Bakanlığı Parlamento Devlet Sekreteri Ole Schröder 2016 yılında çoğunluğu Türkiye'den olmak üzere Avrupa'ya gelecek olan muhtemel bir milyon sığınmacından bahsetmiştir (Uluslararası Göç Örgütü Küresel Göç Veri Analizi Merkezi, 1 Ocak 2016).

Sonuç olarak Almanya'nın uzunca bir süre göç ülkesi olduğunu reddetmesine rağmen aslında başından beri bir göç ülkesi olduğu ve uzun bir göç geçmişine sahip olduğu söylenebilir. Almanya'ya doğru göç eğilimi devam etmekte ve daha önce de belirtildiği gibi Alman politikacıları nihayet Almanya'nın sadece bir göç ülkesi olmadığını aynı zamanda demografik eğilim ve ekonomi nedeniyle göçe ihtiyaç duyan bir ülke olduğunu fark etmiştir.

3.2. 2000 YILINDAN İTİBAREN ALMANYA'DA GÖÇ POLİTİKALARININ GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ

Diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Almanya'da göç politikası daha yerleşiktir ve mülteci krizinde bu politika zamanla değişmiştir. Almanya'ya 2015 yılında 800.000 mülteci sığınma talebinde bulunmuştur. 1990'da Almanya'da benzer bir mülteci akını yaşanmıştır. 1992'de yaklaşık 438.000 başvuru yapılmıştır. Almanya başvuruların yaklaşık yüzde 70'ini kabul etmiştir. 1992'deki politika değişikliklerinin kalıntıları mevcut Almanya'nın göç politikalarında büyük ölçüde görülebilmektedir. 1992'deki politika değişiklikleri çok sayıda sığınma başvurusuna karşılık olarak gerçekleşmiştir. Almanya'nın çok sayıda mülteciyi kabul etmesinin nedeni Almanya anayasasının sığınma hakkının mutlak olduğunu teyit etmesidir. 1992'de Alman Anayasası'nın 16 ncı maddesi değiştirilmiştir. Bu değişiklikle bireysel sığınma hakkı korunmuş ancak asılsız sığınma başvuruları kısıtlanmıştır (Hailbronner, 1994: 159-160'den aktaranWinslow, 2016: 106).

Ayhan Kaya 1990'ların sonunda ve 2000'lerde Sosyal Demokratlar ve Yeşiller koalisyon hükümeti sırasında Almanya'da siyasi, sosyal ve ekonomik süreçlerde yer alan Türk kökenli göçmenler sayesinde Almanya'nın daha iyi bir hale geldiğini iddia etmektedir. Almanya'da son zamanlarda hâkim olan kültürlülük ve çoğulculuk söylemleri, Alman-Türklerin kendilerini kamusal alanda kendi dini ve etno-kültürel kimlikleriyle temsil etmelerine yol açmıştır. Alman-Türklerin yaşamın her alanına politik, kültürel ve ekonomik olarak entegre edilmesi 1994 ile 2005 yılları arasındaki Sosyal Demokratik ve Yeşiller Koalisyonu politikalarının sonucuydu (Kaya, 2009: 2-3).

Anna Winslow 1992'den mülteci krizine kadar sığınmacılara ve mültecilere ilişkin göç politikasında Alman hükümeti tarafından önemli değişiklikler

yapılmadığını savunmaktadır. Bunun yerine reformlar entegrasyon, vize ve vatandaşlık için şartlar ve aile birleşimi konularına yoğunlaştığını ifade etmektedir (Winslow, 2016: 11). Rita Sussmuth ise Almanya'nın göç ve entegrasyon politikalarının 2000 yılından beri olumlu bir yörüngede olduğunu ve yasaların reform edilmesi ve kamuoyunun şekillenmesi ve daha iyi bir entegrasyon süreci ve göç yönetimi için bir dizi adımın Alman hükümeti tarafından atıldığını dile getirmektedir. Politika değişikliği uzun süredir devam eden 'Almanya göç ülkesi değil' şeklindeki kamuoyu iddialarını sona erdirmiştir (Sussmuth, 2009: 1).

Almanya'da 1993 yılında vatandaşlık şartları bir şekilde esnetilmiş, yeni Vatandaşlık Yasası 1999'da onaylanmış ve 2000'de yürürlüğe girmiştir (Howard, 2008: 41-42). 2000'de yapılan değişikliklerden önce yetkililer Almanya ile ilişkisi az olan insanlar için Alman vatandaşlığı politikasında kan bağı ilkesi ile bağlantı kurulurken, Alman soyundan gelen kişilerin doğuştan vatandaşlığı inkâr etme gerekçesi daha da zayıf ve savunulamaz hale gelmiştir. Örneğin, etnik Almanlar ve Alman doğumlu Türkler arasında önemli bir fark vardı. Alman doğumlu Türkler akıcı Almanca konuşmalarına ve çoğu kez Almanya'da eğitim görüp verimli çalışmalarına rağmen vatandaşlık hakkına sahip değildi. Ancak çok sayıda etnik Alman'a, Alman dili ya da kültürü hakkında çok az bilgi sahibi olmasına rağmen vatandaşlığın otomatik olarak verilmesini ahlaki ya da ekonomik açıdan gerekçelendirmek giderek zorlaşmaktaydı (Howard, 2008: 42-43). Ancak daha sonra Almanya vatandaşlık politikasına liberal bir yön vermiştir. Liberalleşen vatandaşlık yönetmeliği ayrıca vasıflı işçilerin ilgisini çekmek için Almanya imajını iyileştirmenin bir yolu olarak görülüyordu. Rosenaw'a göre, 20. yüzyılın sonuna kadar Almanya'dan vatandaşlık hakkı elde etme bir kuraldan ziyade istisnaydı (Rosenaw, 2009: 2).

3.3. 2000 YILINDAN İTİBAREN KİLİT GÖÇ VE ENTEGRASYON REFORMLARI

Almanya 2000 yılı Ocak ayında doğuştan vatandaşlıkilkesiyle vatandaşlık veren Vatandaşlık Kanununu kabul etti. İlk defa yabancı ailelerin Almanya'da doğan çocuklarına vatandaşlık hakkı verilmiştir. Yabancılar sekiz yıl resmi ikamet ettikten sonra vatandaşlık hakkı kazandı ve vatandaşlığa geçiş şartı olarak dil gösterilmiştir.

Üçüncü dünya ülkesi gayrireşit vatandaşları için sınırlandırılmış çifte vatandaşlık hakkı sunulmuştur. Reşit olmayan bu kişilere 23 yaşına kadar geçici olarak çifte vatandaşlık hakkı verilmiştir (Sussmuth, 2009: 2). 2000 yılında Yeni Vatandaşlık Kanunu kabul edilmeden önce Alman vatandaşlığı soy ilkesine dayanıyordu ve etnik köken vurgulanıyordu. Alman olmayan ebeveynlerden doğan çocuklar vatandaşlık hakkı kazanamamaktaydı. 2000 yılındaki reformlarla köklü değişiklikler yapılmıştır. Daha da önemlisi kan bağı ilkesi, 21 yaşındayken diğer vatandaşlıktan vazgeçmeleri şartıyla çocuklara Alman vatandaşlığına geçme imkânını getirmiştir (Heckmann, 2016:4).

Yeşil Kart'ın (*Green Card*) çıkmasından iki yıl önce ekonomik sektörün temsilcileri bilgisayar uzmanı olarak yeterli işgücünün bulunmadığından şikâyetçiydi. Alman Bilgi Teknolojisi, Telekomünikasyon ve Yeni Medya Derneği (The German Association for Information Technology, Telecommunications and New Media-BITKOM) işgücü eksikliğinin gelecekte ekonomik büyümeyi engelleyecek en önemli engellerden biri olduğunu belirtmiştir. O zamanlar hükümet bu talepleri dikkate almamıştır. Ancak aciliyeti sebebiyle konu tartışmaya açılmıştır. Hükümet çıraklık eğitimi ve istihdam eğitimi yoluyla işgücü sıkıntısını azaltmak istedi ancak ekonomik sektör temsilcileri yabancı uzmanlara duyulan gereksinimi tartışmaya devam ettiler. Sonuçta 2000 yılı Ağustos ayında çıkarılan Yeşil Kart 20.000 yabancı bilgisayar uzmanının beş yıllığına Almanya'da çalışmasına ve yaşamasına izin vermiştir. Başvuru kriteri üniversite mezunu olmak ya da yıllık 50.000 Euro maaşa sahip olmaktı. Bu düzenlemeler Alman pazarına girişi kolaylaştırmıştır (Ette, 2003: 36).

Rosenaw 11 Eylül terör saldırılarından ve daha sonraki olayların ardından güvenlik politikasının sıkılaştırıldığını iddia etmektedir. Sıkılaştırılan bu güvenlik politikalarının amacı terörle mücadele etmekti. Rosenaw, vatandaşlığın güvenlikleştirilmesinin Almanya'da devlet, toplumsal ve insan güvenliği şeklinde üç boyutta gerçekleştiğini savunmaktadır (Rosenaw, 2009). Margit Fauser ise tek bir olay olarak 11 Eylül terör saldırılarının güvenlik konularını tüm ülkelerde göç politikalarına dâhil ettiğini ve bu durumun farklı ülkelerin farklı tepkileri olmasına rağmen güvenlikleştirmede önemli bir rol oynadığını iddia etmektedir. Bu bağlamda Almanya göç ve göçmenleri ele alan çok çeşitli güvenlik önlemleri de dâhil olmak üzere iki güvenlik paketi sunmuştur (Fauser, 2006: 6).

Tartışılan Göç Yasası'nın yeni yönleri 11 Eylül bağlamında ele alınmıştır. Bu bakış açısı ile kolektif güvenlik hakları daha da önem kazanırken bireyler için özgürlük hakları kısıtlanmıştır. 11 Eylül terör saldırılarından sonra genel olarak güvenliğe öncelik verilmiş ve Almanya da dâhil olmak üzere birçok ülkede önlemler alınmıştır. Bu önlemler ihlal tanımının genişletilmesi, makamlar arasındaki veri iletişiminin kolaylaştırılması, kovuşturma ve cezalandırma olasılıkları, vatandaşlığın veya ikamet izninin geri çekilmesi, bölgeye ve üyeliğe erişim kontrollerinin güçlendirilmesi ve yasadışı göçmenlerin sınır dışı edilmesinin kolaylaştırılması şeklindeydi. Örneğin makamlar arasındaki veri iletişimi kolaylaştırmak için Almanya'da vize veritabanı genişletildi ve özel ajanslar yoluyla hukuki yaptırım amacıyla bilgi toplamaya imkân verildi. İhlal tanımının genişletilmesinde 11 Eylül terör saldırılarına tepki olarak sözde güvenlik paketleri oluşturulmuştur (Fauser, 2006: 1-9).

11 Eylül'ün planlandığı yerin Almanya olması nedeniyle terörle mücadele politikaları yeniden düzenlenmiştir (Froehlich ve Miko, 2004: 1). 2002 yılında Alman hükümeti polisin gücünü artıran ve ülkenin demokratik düzenini tehlikeye atacak bazı dini grupları yasaklayan bir dizi yeni politikayı uygulamaya başlamkıştır. Buna ek olarak, polis dijital ya da yazılı biçimde, mali kayıtlara ve ulaşımla ilgili kayıtlara ulaşma hakkı elde etmiştir (Uhlig, 2015: 10). 11 Eylül saldırılarının ardından Almanya'da dini gruplara daha önceden tanınan ayrıcalıklar kaldırılmıştır (Fauser, 2006: 9).

Bu nedenle aşırı uç birkaç dini grup yasaklanmıştır. Bu yeni suçların birçoğu ikamet statüsünün veya vatandaşlığın verilmesi ve sınır dışı edilme olasılıklarıyla bağlantılıdır. Almanya göç politikalarında köklü bir değişikliğe neden olan Göç Yasası Haziran 2002'de kabul edilmiştir. Ocak 2003'te yürürlüğe giren bu yasa Almanya göç politikasını yönetmek için yeni bir yasal çerçeve sunmuştur. Yeni çerçevede üç düzenleme kısmen önemlidir. İşçi göçmenlerin seçimi için bir punto sistemi getirmiştir. İş piyasasının taleplerine bağlı olarak göçmenlerin işe alınması için arz yanlı bir araç önerilmiştir. Almanya'nın geçici işgücü göçüne odaklanmasına son verilmiştir. Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS) dışındaki tüm siyasi partiler, yeni çerçeveyi desteklemiş ve reform taleplerini demografik argümanlar üzerinden ziyade ekonomiye dayanmıştır. Eski etnik kültürel temelli ve kısıtlayıcı çerçeve destekçilerini kaybetmiştir (Ette, 2003: 3).

Ocak 2005'te sığınma hakkı, ikametgâh yasası, istihdam kuralını etkileyen bir dizi reform kabul edildi ve yetişkin göçmenler için uyum kursları oluşturulmuştur. Almancası zayıf olanlar için bunlar zorunlu hale getirilmiştir. Çalışma ve ikamet izni (geçici ve kalıcı) tek bir devlet dairesi tarafından verilmiştir. Serbest meslek sahibi göçmenler için düzenleme yürürlüğe girdi ve uluslararası öğrencilere istihdam yaratmak için vizelerini bir yıla kadar uzatma fırsatı verilmiştir (Sussmuth, 2009: 2).

Yeni Göç Yasası ile bir kişinin ulusal güvenlik için risk oluşturması durumunda sınır dışı edilebilmesine imkân tanınmıştır. Almanya'da dini cemaat liderleri ya da diğer liderlerin Alman yasalarına aykırı telkinlerde bulunması durumunda sınır dışı edilebilmesi sağlanmıştır. Vatandaşlıktan çıkarma ya da oturma izninin alınması kategorisinde oturma izninin reddi için 2002'deki güvenlik paketlerinin bir parçası olarak yeni nedenler sunulmuştur.

Bir kişi uluslararası terörizmi destekleyen, anayasaya aykırı veya şiddet içeren faaliyetlere katılan bir kuruluşa üyeyse veya bu kuruluşlar için halka açık şekilde çağrıda bulunuyorsa oturma izninin reddedilmesi kabul edilmiştir. Almanya'daki 2005 Göç Yasasında vatandaşlık hakkı ve oturma izni verilmeden önce, anayasal olmayan faaliyetler için istihbarat servislerinde uygulanan düzenli bir kontrol gerekmektedir. Ayrıca vatandaşlığa başvuruda bulunanların diğer ülkelerdeki sabıka kaydına bakılmaktadır (Fauser, 2006: 9-10).

2014'te Alman sığınma yasası Makedonya, Sırbistan ve Bosna-Hersek'i menşei güvenliülkeler olarak sınıflandırmaktadır. Uluslararası medyada Almanya'nın devam eden mülteci krizine verdiği karşılık hem sınırsız olarak eleştiren muhalifler hem de onu cömertçe alkışlayanlar tarafından liberal olarak tasvir edilmiştir. Grandler'e göre Almanya'nın mülteci krizine verdiği karşılık liberal olmasına rağmen Almanya yasama değişikliği yolu ile bazı mültecilerin özgürlükleri ve haklarına yeni kısıtlamalar getirmiştir (Grundler, 2016: 50).

2015'deki mülteci krizine karşılık Alman hükümeti yeni göç politikalarını kabul etmiştir. İlk sığınma paketi Ekim 2015'te ve ikincisi Ocak 2016'da tanıtılmıştır. Güvenli menşe ülkelerinin açıklanması bu iki sığınma paketinin en önemli yasal değişiklikleri olmuştur. Bu ülkelere ilk eklenenler Kosova, Arnavutluk ve Karadağ olurken; ikinci olarak Tunus, Cezayir ve Fas eklenmiştir (Winslow,

2016: 11-12). Bu değişikliklerin yanı sıra Almanya mülteci krizine karşılık sınırlı 'Açık Kapı' politikası izlemiştir (Trauner, 2016: 319).

Almanya'da 24 Ekim 2015'te Sığınma Prosedürlerinin Hızlandırılması Kanunu yürürlüğe girmiştir. Sığınma sürecini hızlandırmak için hazırlanan kanun çeşitli kanunlarda değişiklik yapmış, nakit yardımların yerine ayni yardımların yapılmasını kabul etmiştir. Mülteciler için entegrasyon politikalarını yeniden düzenlemiştir. Alman eyaletleri üzerindeki mali yükü azaltıp Karadağ, Arnavutluk ve Kosova'yı menşe ülke olarak belirlemiştir. Ayrıca 1 Kasım 2015'te Yabancı Gayrireşit ve Ergenlerin Bakımı Kanunu yürürlüğe girmiştir. Kanunun amacı refakatsiz mültecilere uygun bakımı sağlamak ve durumlarını iyileştirmektir. Bununla birlikte 1993 yılından bu yana büyük sığınma yasası reformlarında görülemeyen 'sığınma hakkı uzlaşması' üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Bazı mülteci ve sığınmacılara yönelik hakların iyileştirilmesi ve diğerlerinin haklarıyla ilgili sınırlamaları içeren birkaç kanun daha yürürlüğe girmiştir (Gesley, 2016).

1 Ağustos 2015'te başka bir sığınma hakkından taviz vermeyen Kalma Hakkının Yeniden Düzenlenmesi ve İkametinin Sona Erdirilmesi HakkındaYasa yürürlüğe girmiştir Bu yasaya göre, Almanya'da 'karşılanan' kişilerin ikamet etmeleri için başvuruda bulunabilmeleri ve sınır dışı edilmemeleri sağlanmıştır. Ayrıca entegre olmuş göçmenler iki yıllık oturma iznine hak kazanmıştır. Ayrıca altı ila on sekiz ayda bir istisnai izinlerini yenileme zorunluluğu kaldırılmıştır. Dublin Yönetmeliğinde yer alan haklara rağmen bir kaçakçıya önemli miktarda para ödeyenlere veya başka bir AB üyesi ülkeden Almanya'ya girenlere gözaltı uygulanabilir (Grundler, 2016: 51).

Buna ek olarak 3 Şubat 2016'da Almanya Federal Meclisi (Bundestag) tarafından tartışılan bir dizi daha katı sığınma önlemi Sığınma Paketi II adıyla açıklanmıştır. Sığınma başvurusu süreci II. Sığınma Paketi tarafından hızlandırılacak, sığınmacıların aylık nakit yardımlarını azaltılacak, alt koruma statüsüne sahip olan mültecilerin iki yıllık bir süre için aile birleşimi askıya alınabilecek, sınır dışı edilme kolaylaştırılacak, reşit olmayan mültecilerin güvenliği artırılacak, yer değiştirme belgelerinin temin edilmesine yardımcı olmak için yeni bir Federal Polis birimi kurulacak ve Fas, Cezayir ve Tunus menşei güvenli ülkeler olarak belirlenecekti (Gesley, 2016).

Almanya Nisan 2016'da sığınmacıların dil sınıfları, kültürel temeller veya Alman yasalarındaki dersler gibi zorunlu entegrasyon önlemlerini reddetmeleri durumunda kesintiye uğrayan yeni yasal tedbirlerini açıklamıştır. Yeni yasaya göre iş ve yaşama izni için göçmenler topluma uyum sağlamalıydı. Merkel'in belirttiği gibi yeni yasanın amacı mültecilerin Alman işgücü piyasasına girmesini kolaylaştırmaktı. Ayrıca işverenlerin sığınmacılara karşı Alman veya AB başvurularını tercih etmeleri gerektiren yasanın üç yıl süreyle askıya alınması öngörülmüştür. Devlet tarafından düşük ücretli işçiler için 100.000 yeni istihdam olanağına söz verilmiştir (Oltermann, 2016a).

2016'da çıkarılan bu yeni entegrasyon yasasının sığınmacılara bazı yararlar sağladığı görülmektedir. Örneğin, işe almada Almanlar ve AB vatandaşlarına öncelik verilen eski yasa askıya alınmıştır. Aynı zamanda bu yasada sığınmacıların güvenlikleştirilmesine dair somut bir örnek bulunmamaktadır. Almanya Sosyal Demokrat Partisi (The Social Democratic Party of Germany- SPD) parlamento lideri Tomas Oppermann gelecekte Almanya'daki demografik değişiklikler nedeniyle yeni işçi alımlarına kıyasla daha çok insanın emekliye ayrılacağını söylemiştir (Kinkartz, 2015).

Kasım 2016'da SPD yeni göç yasasının taslağını açıklamıştır. Bu yeni göç yasasının amacı yabancı ülkelerden yükseköğrenim görmüş ve eğitimli göçmenleri cezbetmektir. Yeni yasaya göre, Almanya'ya girebilecek maksimum göçmen sayısı ilk etapta 25.000'dir. Belirli bir iş teklifine sahip, yükseköğrenim görmüş ve Almanca konuşabilen başvuran adaylara bir puan sistemi baz alınarak giriş izni verilecektir. SPD parlamento genel başkanı Tomas Oppermann partisinin kapsamlı bir göç yasasını öneren ilk parti olduğunu söylemiş ve yeni yasanın 2017 seçimlerinden önce onaylanmasını umduğunu belirtmiştir (Chase, 2016a).

3.4. 2015 GÖÇ KRİZİNDE ALMANYA'YA GÖÇ VE ANGELA MERKEL'İN POLİTİKASI

2014'te uluslararası mülteci olarak tanınan insan sayısı yaklaşık 20 milyona ulaşmıştır. Nisan 2015'te Akdeniz'de mülteci ve düzensiz göçmenleri taşıyan çok sayıda gemi kaza yapınca Avrupa'daki mülteci konusu krize dönmüştür. Bu bağlamda AB'de hükümetler arası acil görüşmeler yapılmış ve mülteci krizi söylemi

oluşmuştur. 2015'te Avrupa Birliği İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük mülteci akınını yaşamıştır (Lindvall, 2015: 6). Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komisyonu'nun (United Nations High Commissioner for Refugees-UNHCR) verilerine göre, 2015 yılının ilk altı ayında AB'ye girmeye çalışan 137.000 mülteci ve göçmen 2014 yılının aynı dönemine göre % 83 oranında bir artış göstermiştir (UNHCR, 2015: 6).

Tablo 2: 2015 yılında En Yüksek Sayıda Uluslararası Göçmene Ev Sahipliği Yapan Avrupa Ülkeleri

Ülke		**Göçmen Sayısı**
1	Almanya	12 milyon
2	Britanya	9 milyon
3	Fransa	8 milyon
4	İspanya	6 milyon
5	İtalya	6 milyon

Kaynak: 2015 Uluslararası Göç Raporu, Önemli Başlıklar, Birleşmiş Milletler, New York, 2016.

Suriye iç savaşı bu mülteci akınının nedenlerinden biridir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine göre, Eylül 2015'e kadar ülkeden ayrılan ve mülteci olarak kayıtlı Suriyelilerin sayısı 4 milyondan fazladır. Ayrıca ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin sayısı 6,5 milyondur. 2015 yılı verilerine göre, Türkiye'de 1.9 milyon, Ürdün'de 629.000 ve Lübnan'da 1.1 milyon Suriyeli mülteci yaşamaktadır (Erlanger ve Smale, 2015). Bu durum uluslararası alanda mülteci krizi olarak tanımlanmıştır. Uluslararası Göç Örgütü hesaplamalarına göre, 2015 yılında deniz yoluyla 1.011.700, kara yoluyla 34.900 kişi göç etmiştir (BBC News, 4 Mayıs 2016). FRONTEX 2015 yılının ilk sekiz ayında 500.000 yasa dışı sınır geçişi tespit edildiğini açıklamıştır. Bu sayı 2014 yılında toplam 280.000 idi (Carreño, 2016: 48).

Almanya 2015 yılında göç edenlerin başlıca varış yerlerinden biriydi ve sığınma başvurularının üçte ikisini oluşturan ilk üç ülkeden biridir. BM Mülteci Dairesine göre, 2015 yılında Avrupa'ya denizden 1.015.075 kişi gelmiştir. Akdeniz'i geçenlerden yaklaşık %49'u Suriye'den,% 21'i ise Afganistan'dan gelmiştir. 2016'da deniz yoluyla Avrupa'ya gelen mültecilerin sayısı 300.609'dur ve 22 Eylül 2016 tarihine kadar yalnızca İtalya sularını geçenlerin sayısı 130.509'dur. Kayıp insanların sayısı ise 2016 yılında 3.498 olarak tahmin edilmiştir (UNHCR, 2016). Bu konuda Almanya AB'nin en öne çıkan ülkesidir. Yunanistan ekonomik krizinde olduğu gibi 2015 mülteci krizinde de Almanya öncü bir rol oynamıştır. Almanya Macaristan ve diğer balkan ülkeleri sınırlarında yaşanan mülteci problemini çözmek için Dublin Anlaşmasını askıya almış ve çok sayıda mülteciye kapılarını açmıştır. "Bu durumun Almanya'nın açık kapı politikası uyguladığı ile ilgili bir algı yaratması üzerine Macaristan dışında bulunan çok daha fazla sayıda mülteci de Almanya'ya yöneldi. Bunun üzerine bu durumu düzeltmek isteyen Alman hükümeti ve diğer Avrupa ülkeleri Schengen Anlaşmasını askıya alarak geçici sınır kontrollerini başlattılar" (Keskin ve Bayraklı 2015: 19).

Almanya'nın Dublin Anlaşmasını geri çekmesi bazı insan hakları örgütleri ve uluslararası medya tarafından desteklenmiştir. Aynı zamanda diğer AB hükümetleri de konuyla ilgili eleştirilerde bulunmuştur. Ekim 2015'te Dublin Anlaşması tekrar yürürlüğe girmiştir. Buna ek olarak mülteciler Almanya'daki sağ kesim tarafından tehdit edilip şiddete maruz kalsalar da ülkenin çoğunluğu sığınma döneminde bürokratik işlemlere yardımcı olarak yiyecek ve giyecek yardımı yapmıştır (Akbaş, 2016: 31). Merkel, AB liderliği gibi dış siyasi faktörler sebebiyle sınırlı sayıda mülteci kabul edilmesini düşünmüştür. Almanya'nın demografik durumunu hesaplayarak belirli sayıda mülteci kabul etmek istemiş ancak mülteciler Almanya'ya akın etmeye başlayınca Merkel hükümeti paniklemiştir (Keskin, 2016: 2). Hükümet verilerine göre, 2015 yılında sığınma talebiyle yaklaşık 1,1 milyon kişi Almanya'ya gelmiştir. Bu sayı 2014 yılında kaydedilen sayısın yaklaşık beş katıydı (Aljazeera America, 6 Ocak 2016). Almanya kriz başladığında mültecilere yönelik açık kapı politikası uygulayarak ortak Avrupa göç politikasından yana olan Merkel, Almanya'nın savaşın parçaladığı ülkelerden kaçan mültecilere sınırlarını kapatmayacağını söylemiştir (Winslow, 2016: 12).

2015 yılında başlayan Avrupa göç krizinde Merkel Almanya'nın demografik durumunu hesaplayarak sınırlı sayıda göçmeni kabul etmek istemiştir. En başından beri Merkel göç ve mülteci krizine yönelik kişisel görüşlerini ifade etmiştir. Temel Yasa'dan elde edilen net bir hukuki dayanağın olduğunu düşünüyordu. Sığınma talebinde bulunanların sayısı konusunda anayasal herhangi bir kısıtlama olmadığını biliyordu. "İnsanlık onurunun dokunulmaz olduğunu" belirten Temel Yasa'nın 1 incimaddesindeki temel hakkı hatırlattı ve "siyasi zulümden dolayı temel sığınma hakkının üst sınır olmadığını bildiğini" vurgulamıştır (Nykanen, 2016: 15).

2015 Nisan ayında Fransa'ya ulaşmak isteyen 800 kişi batan gemide can verdiğinde Merkel"[k]apımızın önünde daha fazla kişinin mağdur olmasını ve böyle acı bir biçimde yok olup gitmesini önlemek için her şeyi yapacağız" açıklamasında bulunmuştur (Mackenzie ve Emmott, 2015). Bu süreçte Alman hükümeti göç akışını krizle ilişkilendirmemiştir. Bunun yerine Merkel olayı trajedi olarak vurgulamaya devam etmiştir (Holmes ve Castañeda, 2016). Ağustos 2015'te insani gerekçeler ve Macaristan ve Yunanistan gibi transit ülkelere sorumluluklarını yerine getirmelerinde yardımcı olmak amacıyla Almanya, AB Dublin yönetmeliğini değiştirmeye karar vermiştir. Dublin yönetmeliğine göre, sığınmacı ulaştığı ilk AB ülkesinde kayıt olmalıydı ancak bu kararın ardından Almanya Dublin yönetmeliği doğrultusunda üzerine mültecileri ilk geldiği ülkeye geri göndermemiştir (Lindvall, 2015: 28).

Ocak 2015'te Bundestag'da SPD parlemento lideri Thomas Oppermann göçmenlerin Almanya için iyi bir şey olarak görülmesi gerektiğini söylemiştir. Oppermann konuşmasında "Biz bir göç toplumuyuz ve göçe bağımlıyız. Bu yüzden göçmenlere karşı olumlu bir tavır sergilemeyiz" demiştir. Vasıflı işçilerin dil becerileri ve vasıflarına bağlı olarak Almanya'ya göç etmeleri için kendilerine bir fırsat verilmesi gerektiğini vurgulamıştır (Kinkartz, 2015).

3.5. GÖÇMENLİĞE ANGELA MERKEL YAKLAŞIMI

Angela Merkel Eylül 2015'te "tarihimize bakarsanız, bu çok değerli bir şey" diyerek mültecilerin Almanya'yı misafirperver ve istenilen bir varış yeri olarak gördüğünü belirmiştir (Erlanger ve Smale, 2015). Almanya için Alternatif Partisi (Alternative für Deutschland-AfD) Almanya'nın 16 eyaletinden beşini kazanarak parlamentoya girdiğinde sloganı şöyleydi: "Sınır güvenliğini sağla", "Sığınmacı

kaosuna son ver". Buna karşılık Başbakan Yardımcı Sigmar Gabriel AfD'nin ifadelerinin hükümetin göçmenlik politikalarındaki duruşunu değiştirmeyeceğini söylemiştir (BBC Türkçe, 13 Mart 2016). Avrupa ve Amerika'da düzenlenen terör saldırılarından sonra Merkel bu saldırılara ilişkin olarak düzenlediği basın toplantısında;

> "Son birkaç gün içinde 18 Temmuz'da Vicksburg'da, 22'sinde Münih'te ve geçen Pazar Ansbach'da yapılan saldırılara ve korkunç cinayetlere karşı güçlü durmak istiyorum, Vicksburg ve Ansbach'daki saldırıların yanı sıra Nich'te olan saldırı, Normandiya'da rahibin korkunç şekilde öldürülmesi, ABD'de gece klubü saldırıları, hepsinin İslami terör saldırıları olduğunu biliyoruz" diyerek törere vurgu yapmıştır (Connely, 2016).

2016'da Almanya'da birkaç saldırı daha yaşanmıştır. Bunlardan ikisi DAEŞ (*Dawlah al-Islamiyah fil-'Iraq wa ash-Sham*) ile bağlantılıydı. 24 Temmuz'da Ansbach'da bir müzik festivalinde 27 yaşındaki Suriyeli canlı bomba 15 kişiyi yaralamıştır. Telefonunda DAEŞ'e bağlılığını bildiren bir video bulunmuştur (Eddy, 2016).18 Temmuz'da üzerinde bıçak ve baltayla Treuchlingen'den Wurzburg'a giden bir trene binen 17 yaşındaki Afgan mülteci tamamı Hong Kong'tan olan dört kişiyi yaralamıştır. DAEŞ'in Amaq haber ajansı saldırgan için "İslam Devleti savaşçılarından biri" ifadesini kullanmıştır (http://www.counterextremism. com/countries/germany).

Şimdiye kadarki dokuz kişinin ölümüyle sonuçlanan en ölümcül saldırı 22 Temmuz'da Münih'te İran'la bağlantısı olan bir Alman genç tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak bu saldırı DAEŞ veya diğer terör örgütü ile ilgili değildi (BBCNews, 28 Temmuz 2016). 28 Temmuz'da Almanya'da düzenlenen Federal Konferansı'nda Başbakan mültecilere yönelik açık kapı politikasını savunarak geçen yaz yüz binlerce göçmen ve mülteciye Alman sınırlarını açma hususunda haklı olduğunu ifade etmiştir. "İnsani duruşumuzun reddedilmesi daha kötü sonuçlara yol açabilir" diyerek bu düşüncesini savunmuştur (Connolly, 2016).

Başbakan saldırıları yapan kişilere karşı güçlü bir tutum takındığını söyledi ve bu saldırıları gerçekleştirenlerin mülteci olduğunu ve korunmaya çalışmak için Almanya'ya gelip korku, terör ve ölüm getirdiğini söylemiştir. Bu kişilerin onları memnuniyetle karşılayan ülkeleri, mültecilere bakan gönüllüleri ve Almanya'nın yardımına muhtaç olan, savaştan kaçan ve ülkelerinde yaşadıkları her şeyi

kaybettikten sonra barışçıl yaşamaya ihtiyaç duyan diğer tüm mültecileri küçük düşürdüklerini de sözlerine eklemiştir. Ünlü 'yapabiliriz' cümlesini tekrarladı ve Almanya anayasasına göre zulüm ve savaştan kaçan birinin korunma hakkına sahip olduğunu belirtmiş ve "Almanya güçlü bir ülke"ifadesini kullanmıştır (Connolly, 2016).

"Topluluk duygumuzu, açıklığımızı ve ihtiyaç duyan insanlara yardım etme isteğimizi zayıflatmak istiyorlar. Bunu kesinlikle reddediyoruz" (Huggler, 2016) diyen Merkel 2015 yılında gerçekleştiği gibi bir mülteci akışının gerçekleşmeyeceğini ancak daha fazla mülteci almayacağız gibi bir şey de söyleyemeyeceğini ifade etmiştir. Bunun yerine ABD ve Avrupa ülkeleriyle daha fazla istihbarat işbirliğinin yer aldığı terörle mücadele planını, reddedilen sığınmacıların sınır dışı edilmelerini hızlandırma ve potansiyel şüphelilerin daha iyi gözlemlenmesini taahhüt etmiştir. *The Telegraph* muhabiri Justin Huggler gerçekte Merkel'in 'açık kapı' mülteci politikasından destek aldığına ve reddetme inkârının simgesel olduğuna inanmaktadır (Huggler, 2016).

Merkel 17 Ağustos 2016 günü Neustrelitz'de düzenlenen bir mitingde konuşarak terörizmin mülteciler tarafından Almanya'ya getirilmediğini ve İslam dininin anayasaya saygılı bir şekilde uygulandığı sürece Almanya'ya ait olduğunu söylemiştir. 4 Eylül'de doğu eyaletindeki Mecklenburg-Vorpommern'de Hıristiyan Demokratlar için yapılan bir seçim kampanyası öncesinde şunları ifade etmiştir: "İslamcı terörizm fenomeni, mültecilerle birlikte bize gelen bir fenomen değildir" (TheGuardian, 18 Ağustos 2016).

Eylül 2016'da Hıristiyan Demokrat Birliği (The Christian Democratic Union of Germany-CDU) Mecklenburg-Vorpommern seçim bölgelerinde yenilgiye uğramıştır. CDU, %30.5 oy alan SPD ve %20.9 oy alan popüler sağ partisi AfD'nin gerisinde kalarak doğu eyaletlerinde tüm zamanların en düşük oranı olan %19 oyla üçüncü olmuştur (Oltermann, 2016b). 4 Eylül 2016 tarihinde G-20 toplantısında gazeteciler doğu bölgesi Mecklenburg-Batı Pomerania'daki yenilgiyi sorduğunda Merkel mülteci politikasının arkasında duracağına yemin etmiştir. Saldırıya uğrayan açık sınır politikasını savunmuştur. Merkel gazetecilere verdiği demeçte partisinin yenilgisinin mülteci politikasıyla ilgili olduğunu belirtmiş ve şunları eklemiştir: "Ben parti başkanıyım, ben şansölyeyim. Halkın gözünde bunu ayıramazsın. Bu yüzden

ben sorumluyum. Yine de kararların doğru olduğuna ve şimdi de çalışmaya devam etmemiz gerektiğine inanıyorum" (Donahue ve Delfs, 2016).

Merkel 7 Eylül 2016 tarihinde parlamentonun Bundestag'ta yaptığı mücadeleci konuşmada tüm partileri göçmenlik karşıtı AfD ile savaşmaya çağırmıştır. AfD'nin göç karşıtı olmayan politikalarının toplumun değerleri için bir tehdit olduğunu belirtmiştir (Chamber ve Nienaber, 2016). 18 Eylül 2016 tarihinde gerçekleştirilen Berlin seçimleri CDU'nun Berlin'de o ana kadarki en kötü sonucuydu. CDU AfD'yi durdurmayı başarmış olmasına rağmen SPD'den sonra Almanya'daki en güçlü ikinci parti olmuştur. Ancak iki büyük partide ciddi oy kaybı yaşamıştır. CDU'nun oyları yüzde 18 azalarak yüzde 5,8 puan veSPD yüzde 6,7 azalarak yüzde 21,6 oy aldı ve bunun netivesinde koalisyon hükümetine devam edemeyeceğini açıklamıştır (Scholz, 2016).

Merkel, Berlin seçimlerinden sonra 19 Eylül 2016'da yaptığı ilk açıklamada Berlin'deki CDU yenilgisinin kısmi sorumluluğunu üstlendiğini belirtmiştir. Merkel gazetecilere verdiği demeçte "CDU'nun kötü gösterim sebeplerinden biri de mülteci politikamızın arkasındaki yön, amaç ve inanç yeterince açıklanmamıştır, bunu düzeltmeye gayret göstereceğim" demiştir (Chase, 2016b).

Merkel, Almanların 'Bunu halledeceğiz' söylemine karşı gelebileceğini kabul etmiştir. Ancak bunu derken yüz binlerce mülteciyi karşılamanın ve mülteci akının üstesinden gelmenin kolay olacağını kastetmemişti. Merkel, çok uzun süren sığınma başvurusunda ve mülteci konutlarında birçok sorun yaşadığını ve mültecilerin işgücü piyasasına bütünleşmesinin hala gerçekleşmediğini kabul etmiştir. Ne kendisinin ne de partisinin mültecileri müslüman ya da gayrimüslim şeklinde etik sebeplerle reddedeceğini ve rotalarını değiştirmeyeceğini söylemiştir (Chase, 2016b). Almanya, sığınmacıların sınırları geçmemesi için 1992'de yaptığı gibi bir çaba harcamamıştır. Ancak sığınmacıları daha yönetilebilir ve pratik bir şekilde kabul etmek için mevzuatlarını düzeltme girişiminde bulunmuştur (Winslow, 2016: 12).

Merkel ve Almanya hükümetinin mültecilere karşı tamamen bir açık kapı politkası izlediğini söylemek zordur. Mülteci krizinin başında Merkel kısa bir süre açık kapı politikası izlerken krizin sonunda hızlşa artan mülteci akını karşısında Merkel tutumunu değiştirmek durumunda kalmış ve krizin başındaki açık kapı politikası anlayışını terk etmiştir. Almaya siyatesinde sadece aşırıcı gruplar değil

küçük koalisyon partileri de Merkel'in tutumunu eleştirmiş ve açık kapı anlayışının terk edilmesinde rol oynamıştır. Almanya Cumhurbaşkanı Joachim Gauck "kalbimiz geniş ancak imkânlarımız sınırlı" diyerek Merkel'in göçmen politikasını eleştirmiştir (Nykanen, 2016: 8).

2015 Eylül ortasında Almanya mülteci akını engellemek için Avusturya sınırına geçici control noktası kurmuştur. Almanya İçişleri Bakanı Thomas de Maiziere mültecilerin ev sahibi ülke seçemeyeceklerini ve AB üyesi ülkelerin daha fazla sorumluluk üstlenmeleri gerektiğini ifade etmiştir. Maizere, sınır kontrolünün amacının mülteci akışını sınırlandırmak olduğunu söylemiştir. Bu bağlamda Almanya Dublin Anlaşmasının yürürlükte olduğunun ve sığınmacıların AB sınırlarında ilk giriş yaptıkları ülkeye başvuru yapmaları gerektiği mesajını vermiştir. Bu durum Almanya'nın açık kapı politikasını terk ettiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir (BBC News, 14 Eylül 2015).

3.6. MUHALEFET PARTİLERİ

3.6.1. Almanya için Alternatif Partisi (AfD)

Avrupa 2015 yılında binlerce sığınmacı ile karşılaştığında merkez ve aşırı sağ bazı Avrupa ülkelerinin açıklığını eleştirmeye başlamış ve bu partiler devam eden akışın en büyük yararlanıcıları arasına girmiştir. İslam ve göç karşıtı bu partiler göçmen alımının durdurulmasının zorluğunun altını çizerek Almanya'nın göçmenleri kabul etme kararına karşı çıkmıştır (Erlanger ve Smale, 2015). 2013 yılında ekonomistler tarafından Avro'ya karşı kurulan Almanya için Alternatif Partisi (AfD) Almanya'nın ekonomisini sarsmıştır. Partinin lideri Frauke Petry göç karşıtı gösterilerde bulunarak daha fazla destek almıştır. Almanya Başbakanı Angela Merkel'in Suriyeli mülteciler için izlediği açık kapı politikasına yönelik eleştiriler partinin başarısını arttırmıştır. Petry cami inşaatlarının yasaklanması için çağrıda bulunarak İslam ideolojisinin Almanya'da yayılmasını önlemek için ciddi adımlar atılmasını istemiştir (http://www.bbc.com/news/world-europe-36130006).

Göçün yarattığı korku 4 Eylül'de Mecklenburg-Batı Pomeranya'da yapılan seçimlerde AfD'nin merkez-sol Sosyal Demokratlardan (SPD- % 30.6) sonra ikinci sırada yer almasını sağlamıştır (yaklaşık % 21). Angela Merkel'in Hristiyan Demokrat Partisi (CDU) yüzde 19 oyla üçüncü olmuştur. Ayrıca AfD Almanya'da

‘Batı’nın İslamlaşması’na karşı yürüyüşler düzenleyen göç karşıtı PEGIDA hareketi ile temas kurmuştur. AfD kalıcı sınır kontrolleri isteyerek AB’nin dış sınırlarının ‘tamamen kapatılması’ gerektiğini belirtirken AfD lideri Petry yasadışı olarak Almanya’ya girmek isteyen yasadışı göçmenlerin gerekirse Alman polisi tarafından vurulması gerektiğini söylemiştir (http://www.bbc.com/news/world-europe-37274201).

Tuhaf olan şey ise Kasım 2016’da Almanya hükümeti ülkede yaşayan 247.000 Afgan göçmenden 12.539’unu sınırdışı etmeye karar verince AfD bu karara tepki göstermiştir. Partinin önde gelenlerinden biri Afgan göçmenlerin Almanya hükümeti tarafından sınır dışı edilme programını eleştirmiştir. Alman hükümetinin Afganların sürülmesine ilişkin kararını eleştiren AfD üyesi 2011’de Afganistan'da bulunduğunu ve Afganistan’ın güvenli bir yer olmadığını belirtmiştir (http://dw.com/p/2Ss3S).

3.6.2. Radikal Sağ Hareketi: PEGIDA

Batının İslamlaşmasına Karşı Yurtsever Avrupalılar anlamına gelen PEGIDA (*Patriotische Europäer gegen die Islamisierung desAbendlandes*) 10 Ekim 2014’te Dresden şehrinde bir gösteriye karşı verilen tepkiyle kurulmuştur. Genel olarak PEGIDA üç konuyu ele almaktadır: “İslamlaşma, Mülteciler ve Alman sığınma ve göç politikasının başarısızlıkları” (Thran ve Lukas, 2015: 179).

PEGIDA kuruluşundan sonra kısa bir süre içerisinde binlerce destekçi kazanmış ve Dresden’de 300 olan hedef kitle sayısını Ocak 2015’te 25.000 kişiye yükseltmiştir. Hedef kitledeki bu artış Paris saldırıları sonrasında gerçekleşmiştir (Llana ve Stern, 2015). Hareketin hedef kitlesi % 1’in altında Müslüman nüfusa sahip Saksonya’dır (Shuster, 2015). Bu İslam algısının ve göçün istatistiksel verilerden farklı olduğunu göstermektedir. Buna karşılık kutuplaşma gerçekleşti ve halkı ya PEGIDA karşıtı bir harekete ya da PEGIDA’yı destekleyen bir harekete yönlendirmiştir (Uhlig, 2015: 14).

3.7. ALMANYA ÖRNEĞİNDE ULUSLARARASI GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRME ANALİZİ

Daha önce bahsedildiği gibi söz edimi (eylemi) güvenlikleştirme teorisinin temel argümanıdır. Güvenlik analizinin üç birimi şu şekildedir: birinci birim, varoluşsal tehdit altında olduğu düşünülen başvuru nesnesidir. Prensipte, başvuru nesnesi güvenlikleştiren aktörler tarafından oluşturulabilir (Buzan, Waver ve Wilde, 1998: 24-36). (Örneğin sosyal gruplar, ulusal kimlik, bireyler vb.). İkinci birim "Güvenlik söz eylemini gerçekleştiren" güvenlikleştiren aktörlerdir (örneğin, hükümet, politik elit, ordu, baskı grupları) (Balcı veKardaş 2012: 101).Üçüncü birim ise işlevsel aktörlerdir. Bu aktörler başvuru nesneleri ya da onlar için güvenlik isteyen güvenlikleştiren aktörler dışında kalan ancak sektörün dinamiklerini etkileyen aktörlerdir (Buzan, Waever ve Wilde, 1998: 36).

2015 mülteci krizi sırasında göçün Almanya'da herhangi bir aktör tarafından bir başvuru nesnesine (ulusal kimlik, sosyal gruplar, bireyler vb.) yönelik varoluşsal olarak yapılandırılmadığı söylenebilir. Bu bağlamda güvenlik dışılaştırma (burada güvenlikleştirmenin önlemi olarak anlaşılıyor) aktörleri Angele Merkel ve Alman hükümetidir. Almanya Başbakanı Angela Merkel ekonomik ve sosyal yönleri içeren ve mülteci krizinin bir ölçüde yeni bir işgücünü 'ithal etmek' için kullanıldığı için mülteci krizine karşı insani yardım yaklaşımını savunmuştur (Jakesevic Ve Tatalovic, 2016: 1260).

Merkel Almanya sınırını Macaristan'da sıkışıp kalmış binlerce göçmen için açtığında ifadeyi defalarca tekrarlamıştır:

> "İnsani yükümlülüklerimizi yerine getirmeye karar verdik. Bunun kolay olacağını söylemedim. Bunu önceden de dedim ve şimdi tekrar söyleyeceğim, tarihi görevimizi yönetebiliriz ve bu küreselleşme çağındaki tarihi bir test. Bir kere başardığımızda bunu yapabiliriz. Almanya güçlü bir ülke"(Kern, 2016).

Almanya'da göçün güvenlikleştirme dışına çıkarılması sürecinde işlevsel aktörler ise kiliseler, sivil toplum kuruluşları ve medyadır. İşlevsel aktörler mültecilerin tehlikede olduğunu ve yardım edilmesi ve korunması gerektiği mesajını vermiştir (Koch, 2016: l37). Bu süreçte kolaylaştırıcı koşullar ise Almanya'nın ekonomik çıkarlarıdır. Almanya'nın ekonomik açıdan işgücü ihtiyacı göçün güvenlikleştirilmesini engellemiştir (Jakesevic ve Tatalovic, 2016: 1260). Almanya'nın olumsuz nüfus istatistikleri, ülkedeki yaşlı nüfusun hızla artması

nedeniyle Almanya'daki göçün güvenlikleştirme dışına çıkarılması sürecinde ikinci kolaylaştırıcı koşul olarak görülebilir (Alderman, 2015). Göçün güvenlikleştirme dışına çıkarılması süresinde Alman halkı da önemli rol oynamıştır. Alman halkının önemli bir kısmı mültecilere yardım edilmesini desteklemiştir (Koch, 2016: 37).

SONUÇ

Modernleşme ve sanayileşmeyle birlikte artan işgücü açığı göçün en önemli nedenlerinden birini oluşturmuştur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra artan işgücü talebi Avrupa ülkelerini gelişmekte olan ülkelerden işçi almaya yönlendirmiştir. Bu süreçte Avrupa ülkelerinin politika ve programlardan biri misafir işçi programı olmuştur.

Avrupa'da göçü artıran bir diğer gelişme ise Berlin Duvarı'nın yıkılmasıdır. Bu durum Doğu Almanya'dan Batı'ya geniş bir insan selinin akmasına neden olmuştur. Sonuç olarak Avrupa'nın bir göç kıtası olduğu ve çok uzun bir göç tarihine sahip olduğu söylenebilir. Avrupa demografik ve ekonomik nedenlerle göçe her zaman ihtiyaç duymuştur. Bu yönüyle göç Almanya tarihi açısında da önemli bir yere sahiptir ancak siyasi aktörler ve kuruluşlar uızun bir süre bu gerçeği kabul etmek istememiştir. Almanya sadece mülteci ve sığınmacılara değil göçmenler için de ana varış yeri olmuştur.

Göç aslında sosyal bilimler alanında ve esas olarak askeri güvenlikle ilgili olan güvenlik gündeminde sınıflandırılmıştır. Göç akımları özellikle Soğuk Savaş'ın sona ermesinden itibaren Avrupa'da gittikçe tartışmalı bir konu haline gelmiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve 11 Eylül saldırıları uluslararası düzende önemli bir değişiklik oluşturan iki önemli olaydır. Soğuk Savaşın sona ermesinden bu yana göç bir güvenlik meselesi haline gelmiştir. 11 Eylül terör saldırılarından sonra ise göç sadece Avrupa'da değil tüm dünyada önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu durum ise Avrupa ülkelerinin göçmen sayısını sınırlandırmak için farklı tedbirler almasına yol açmıştır.

AB göçmenlerin ve sığınmacıların topraklarına girmesini kısıtlamak için sınır kontrollerini güçlendirmiş ve göçle ilgili yeni politikalar benimsemiştir. Özellikle 2001'deki 11 Eylül saldırılarından sonra göçün batı dünyasında güvenlik meselesi olarak nitelendirildiği birçok araştırmacı tarafından kabul edilmektedir. Göçün güvenlikleştirilmesi Avrupa'da ve AB kurumlarında farklı şekilde yaşanmıştır.

Güvenlikleştirme yaklaşımına göre bir konunun politik hale gelmesi için hükümetin bu konuda kararlar alması gerekmektedir. Bu bağlamda 1986'da Avrupa Tek Senedi'nin imzalanmasıyla göç konusu AB politikaları arasına girmiş ve politik hale gelmiştir. Bu yönüyle göç bir güvenlikleştirme meselesi haline gelmiştir.

1990'da Schengen Yürütme Anlaşmasında da birliğin iç güvenliğini garanti altına almak için göçün sınırlandırılmasına karar verilmiştir. Anlaşmada güvenlik ve yasadışı göç risklerinin altı çizilmiştir. Anlaşmaya göre etkili bir sınır kontrolüne ihtiyaç duyulmaktaydı. Aslında göç ve iç güvenlik tehditleri arasındaki bağlantı 1985 ve 1990 Schengen Anlaşmaları'yla açıklanmıştır. Maastricht Antlaşması ise göç ve sığınma hakkını dolandırıcılık, yasa dışı göç, organize suç ve diğer ciddi uluslararası suç biçimleriyle ilişkilendirmiştir.

Dolayısıyla AB politikalarında ve mevzuatında göçün güvenlikleştirmesine yönelik birçok gösterge bulunabilir. Almanya örneğinde mevzuatı, politikacıların söylemleri ile hükümet görüşleri incelendiğinde 2015 göç krizinde Almanya'da göç konusunungüvenlikleştirdiği söylenemez. AfD ve PEGIDA gibi bazı siyasi partiler göçün bir güvenlik meselesi olarak ele alınması için çalışmıştır. Ancak AfD üyelerinden biri göçmenlerin sınır dışı edilmesini de eleştirmiştir. Ayrıca 2015 göç krizi sırasında Angela Merkel'in sınırlı açık kapı politikası izlemesi ve neredeyse 1 milyon göçmenin ülkeye kabul edilmesi göçün güvenlikleştirilmediğine örnek olarak gösterilebilir.

Bazı siyasi partiler politik çıkarları için ve oy toplama kaygısıyla göçün bir tehdit olarak algılanması için çalışmıştır. Bu nedenle göç ülke içi bir sorun olarak görülebilir. Ancak güvenlikleştirme, siyasi olarak belirlenmiş normların ötesine geçen olağanüstü önlemleri meşrulaştırmakta ve herhangi bir şey elitler ilan ettiği zaman bir güvenlik sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. AB içinde göç, kamu düzeninin korunması, kültürel kimliğin sürekliliğinin yanı sıra üye devletlerin ekonomik istikrarı için potansiyel bir tehdit olarak tasvir edilmiştir ve göçün güvenlikleştirmesine çalışılmıştır. Avrupa entegrasyon sürecinde ortak bir göç stratejisinin oluşturulması, güvenlik denetiminin arttırılması ve sınır kontrolünün güçlendirilmesi göçün günümüzde AB için çok önemli bir konu olarak algılandığını göstermektedir.

Merkel 2015 göç krizinin başında sınırlı açık kapı politikası uygulamış, partisinin seçim yenilgisinden sonra bile politikasını savunmaya devam etmiştir. Dahası 2015 krizinin başlangıcında binlerce Alman açık kapı politikasını desteklemiş ve gönüllüler ülkeye gelen göçmenlere yardım etmiştir. Bu da Almanya halkınıntopyekûn olarak göçmenleri güvenlik tehditi olarak algılamadığını göstermektedir.

Ancak Almanya 2015 mülteci krizinde Türkiye'nin üstlendiği sorumulukla karşılaştırıldığında topyekün bir açık kapı politikası izlememiştir. Krizin başlangıcında kısa bir süre kapıları mültecilere açan Almanya sayının artmasıyla birlikte bu tutumunu terk etmiş, mülteci konusunda olması gerekenden uzak oldukça sınırlı bir yaklaşım benimsemiştir. Özellikle Almanya iç siyasetinde artan ırkçı ve aşırıcı söylemler Merkel'in mülteci politikasının değişiminde etkili olmuştur. Şunu da belirtmek gerekir ki Almanya'nın göç konusunu güvenlikleştirilmesi kolay görünmemektedir. Almanyaekonomik ve demografik nedenlerden dolayı göçmenlere ihtiyaç duymaya devam edecektir.

KAYNAKÇA

Akbaş, A. İ. (2016). "Mülteci Krizi Gölgesinde Almanya ve Fransa Üzerinden Avrupa Analizi", Derleyen: Kaya, Özge, "Dosya: Suriye Krizi, Avrupa Birliği ve Türkiye", *Boğaziçi Üniversitesi Avrupa Çalışmaları Merkezi Öğrenci Forumu Bülteni*, No: 5, ss. 30-32.

Aleshkovski, I. A. (2013). "Illegal Immigration as A Structural Factor of Global Development", Derleyen: Leonid E. Grinin, Ilya V. Ilyin, ve Andrey V. Korotayev, *Globalistics and Globalization Studies, Theories, Research & Teaching*, Volgograd: 'Uchitel' Publishing House, ss. 243-256.

Alderman, L. (2015). "Germany Works to Get Migrants Jobs", *The NewYork Time*s, (Çevirimiçi), https://www.nytimes.com/2015/09/18/business/international/migrants-refugees-jobs-germany.html?_r=2, 17 Eylül 2015.

Aljazeera America (2016), "Germany registers record 1.1 million asylum seekers in 2015",(Çevirimiçi),http://america.aljazeera.com/articles/2016/1/6/refugees-germany-more-than-1million.html, 6 Ocak 2016.

Amnesty International (2006). *Living in the Shadows: A Primer on the Human Rights of Migrant*, AI Index: POL 33/006/2006, ss.1-61.

Balcı, A.ve Kardaş T. (2012). "The Changing Dynamics of Turkey's Relations with Israel: An Analysis of 'Securitization", *Insight Turkey*, C: 14, No: 2, ss. 99-120.

Barry, C. ve Hatton, J. T. (2003). "International Migration and the Integration of Labor" Derleyen: Michael D. Bordo, A. M. Taylor ve J. G. Williamson, *Globalization in Historical Perspective*, University of Chicago Press, Chicago.

Babayan, D. (2010). "Balancing Security and Development in Migration Policy –EU Mobility Partnerships", College of Europe Natolin Campus, Department of European Interdisciplinary Studies, Basılmış Yüksek Lisans Tezi.

Barry, A. (2012), "Europe's Dilemma: Immigration and the Arab Spring", *Foreign Policy in Focus*, (Çevirimiçi), http://fpif.org/europes_dilemma_immigration_and the_arab_spring/, 25 Mayıs 2016.

BBC News (2015), "Migrant Crisis: Germany Starts Temporary Border Controls", (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/news/world-europe-34239674, 14 Eylül 2015.

BBC News (2015), "Merkel: Migrant crisis 'historic test' for Europe", (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/news/world-europe-35091960, 14 Aralık 2015.

BBC News (2016a), "Guide to nationalist parties challenging Europe", (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/news/world-europe-36130006, 23 Mayıs 2016.

BBC News (2016b), "Merkel rules out migrant policy reversal after attacks", (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/news/world-europe-36912141, 28 Temmuz 2016.

BBC News (2016c), "What does Alternative for Germany (AfD) want?" , (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/news/world-europe-37274201, 5 Eylül 2016.

BBC TÜRKÇE (2016), "Almanya'da eyalet seçimleri: Merkel'in 'göç sınavı'" (Çevirimiçi), http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/03/160313_almanya_secim, 13 Mart2016.

Bonifazi, C. (2008). "Evolution of regional patterns of international migration in Europe", Derleyen:Bonifazi, C., Oko´lski, Schoorl, Jeannette, and Simon Patrick, *International Migration in Europe: New Trends and New Methods of Analysis*, Amsterdam University Press, ss. 107-128.

Boswell, C. (2007). "Migration control in Europe after 9/11: explaining the absence of securitization", *Journal of Common Market Studies*, C: 45, No: 3, ss. 589–610.

Bourne, M. (2014). *Understanding Security*, Palgrave Macmillan, London.

Buzan, B., Waver, O. ve Wilde, J. D. (1998).*Security: A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner, Colorado.

Carreño, L. M. (2016). "Securitization of Migration in the European Union during 2015 an analysis of the discourse in Germany, Hungary and the Czech Republic", Charles University of Prague, Institute of Political Science, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Carrera, S., Hertog L. D. and Parkin, J. (2012). "EU Migration Policy in the wake of the Arab Spring What prospects for EU-Southern Mediterranean Relations?", European Commission, *MEDPRO Technical Report*, ReportNo: 15.

Castles, S. And Miller, M. J. (2009). *The Age of Migration*, 4th edition, Palgrave Macmillan, London.

Castles, S. ve Ozkul, D. (2003). "The Migratory Process: A Comparison of Australia and Germany", Derleyen: Castles, S. ve Miller, M. J.,*The Age of Migration*, Palgrave Macmillan, London.

Chamber, M. and Nienaber, M. "Merkel strikes back, defends migrant policy after election rout", Reuters, (Çevirimiçi), http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel-idUSKCN11D0QQ, 7 Eylül 2016.

Charrett, C. (2009). "A Critical Application of Securitization Theory: Overcoming the Normative Dilemma of Writing Security", London School of Economics, International Catalan Institute for Peace, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Chase, J. (2016a). "Social Democrats present draft for new immigration law", Deutsche Welle, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/en/social-democrats-present-draft-for-new-immigration-law/a-36294980, 7 Kasım2016.

Chase, J. (2016b). "Merkel accepts partial blame for Berlin defeat", Deutsche Welle, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/en/merkel-accepts-partial-blame-for-berlin-defeat/a-19561799, 19 Eylül 2016.

Connolly, K. (2016). "Angela Merkel defends Germany's refugee policy after attacks", *The Guardian*, (Çevirimiçi), https://www.theguardian.com/world/2016/jul/28/merkel-rejects-calls-to-change-germanys-refugee-policy-after-attacks, 28 Temmuz 2016.

Constant, A. Nottmeyer, O and Zimmermann, K. (2012), "Cultural Integration in Germany", Derleyen: Algan, Yann, Bisin, Alberto, Manning, Alan ve Thierry Verdier, *Cultural Integration of Immigrants in Europe*, Oxford University Press.

Council of European Union (2001). "Council Common Position of 27 December 2001 on Combating Terrorism", (Çevirimiçi), http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001E0930, 27 Aralık 2016.

Counihan, R. C. (2007). "American Immigration Policy since 9/11: Impact on Muslim Migrants", Institute for Social Policy and Understanding, *Policy Brief*, No: 19.

Dalby, S. (2002). *Environmental Security*, University of Minnesota Press, Minneapolis.

Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2013).“The number of international migrants worldwide reaches 232 million”, *Population Facts*, United Nations, No: 2.

Deutsche Welle, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/fa-af/بدیل-حزب-سیاستمدار-اعتراض-افغان-مهاجران-اخراج-به-آلمان-برای/a-36433646, 18 Kasım 2016.

Donahue, P. ve Delfs, A. (2016), “Merkel to Fight for Her Refugee Policy after Election Defeat”, *Bloomberg Market*, (Çevirimiçi), http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-09-05/merkel-says-she-ll-fight-for-refugee-policy-after-ballot-defeat, 5 Eylül 2016.

Dustmann, C. ve Frattini,T. (2012). “Immigration: The European Experience”,Centre for Research and Analysis of Migration Department of Economics, University College London, *Discussion Paper Series*, CDP No 22/11.

Eddy, M. (2016). “Suicide Bomber in Ansbach, Germany, Pledged Loyalty to ISIS, Officials Say”, (Çevirimiçi), https://www.nytimes.com/2016/07/26/world/europe/ansbach-germany-music-festival-explosion.html?_r=0, 25 Temmuz 2016.

Erdağ, R. (2013). “Security Studies and International Terrorism”, *European Scientific Journal*, C: 9, No: 23, ss. 62-73.

Erlanger, S. ve Alison S. (2015). “Migrant Influx May Give Europe’s Far Right a Lift”, *The New York Times*, (Çevirimiçi), https://www.nytimes.com/2015/09/08/world/europe/right-wing-european-parties-may-benefit-from-migrant-crisis.html?r=1, 7 Eylül 2015.

Ette, A. (2003).“Germany’s immigration policy, 2000-2002. Understanding Policy Change with a Political Process Approach”, University of Applied Sciences Bremen, Center on Migration, Citizenship and Development, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

European Communities (1999). (der), Treaty of Amsterdam: amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related Acts, European Communities, (Çevirimiçi), http://www.europarl.europa.eu/topics/ treaty/pdf/amst-en.pdf, 13 Mart 2016.

European Council in Edinburgh (1992). “Conclusion of the Presidency”, European Council, Edinburgh, (Çevirimiçi), file:///C:/Users/db/Downloads/1992_december_-_edinburgh__eng_.pdf, 13 Mart 2016.

European Parliament "Tampere European Council 15-16 October 1999: Presidency Conclusions", (Çevirimiçi), http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm, 15 Ekim 2016.

European Union, (2011), *Migrants in Europe: A Statistical Portrait of the First and Second Generation*, Derleyen: Anthony Albertinelli, B. Knauth, K. Kraszewska, D. Thorogood, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Fauser, M. (2006). "Transnational Migration – A National Security Risk? Securitization of Migration Policies in Germany, Spain and the United Kingdom", *Konrad Adenauer Foundation and Center for International Relations Report.*

Fargues, P.ve Fandrich, C. (2012). "Migration after the Arab Spring",*MPC Research Report, Report Sayı: 9*, European University Institute, Migration Policy Center, Florence.

Ferrie, J. P. and Hatton, T. J. (2013). "Two Centuries of International Migration", Institute for the Study of Labor (IZA*), IZA Discussion Paper*, No: 7866, ss. 1-49.

Germany: Extremism&Counter Extremism, (Çevirimiçi), http://www.counterextremism.com/countries/germany, 13 Mart 2016.

Gesley, J. "Library of Congress", (Çevirimiçi) https://www.loc.gov/law/help/refugee-law/germany.php, 13 Mart 2016.

Glitz, A. (2012). "The Labor Market Impact of Immigration: A Quasi-Experiment Exploiting Immigrant Location Rules in Germany", *Journal of Labor Economics*, C: 30, No: 1, ss. 175-213.

Godoy, L. D. (2002). "Immigration in Europe: realities and policies", Unidad de Políticas Comparadas (CSIC) Working Paper 02-18, University Rey Juan Carlos.

Grandler, M. (2016). "Germany's Asylum Law Reforms: Developing a Foul Heart", *Oxford Monitor of Forced Migration*, C: 6, No: 1, ss. 50-55.

Günay, Ü. (2003). "Göç, Din ve Değişme: Batı Avrupa'daki Türk İşçileri Örneği" *Bilimname*, No: 3, ss. 35-64.

Hailbronner, K. (1994). "Asylum Law Reform in the German Constitution", *American University International Law Review*, C: 9, No: 4, ss. 159-179.

Heckmann, F. (2016). "Understanding the Creation of Public Consensus: Migration and integration in Germany, 2005 to 2015", *Migration Policy Institute*, Washington DC.

Herbert, U. (1997). *Hitler's Foreign Workers: Enforced Foreign Labour in Germany under the Third Reich*, Cambridge University Press, New York.

Holmes, S. M ve Castaneda, H. (2016), "Representing the "European refugee crisis" in Germany and beyond: Deservingness and difference, life and death", *Journal of the American Ethnological Society*, C: 43, No: 1, ss. 12–24.

Howard, M. M. (2008). "The Causes and Consequences of Germany's New Citizenship Law", Association for the Study of German Politics, *German Politics*, C: 17, No: 1, ss. 41-62.

Huggler, J. (2016). "Angela Merkel refuses to change 'open-door' refugee policy in face of migrant attacks", The Telegraph, (Çevirimiçi), http://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/28/angela-merkel-refuses-to-change-refugee-policy-in-face-of-migran/, 28 Temmuz 2016.

Huysmans, J. (2000), "The European Union and the Securitization of Migration", *Journal of Common Market Studies*, C: 38, No: 5, ss. 751-777.

Huysmans, J. (2006). *The Politics of Insecurity: Fear, migration and asylum in the EU*, Routledge, London.

IISS (1991). *Strategic Survey 1990–1991*, International Institute for Strategic Studies, London.

International Organization for Migration (2015). "Over 3,770 Migrants Have Died Trying to Cross the Mediterranean to Europe in 2015", (Çevirimiçi), https://www.iom.int/news/over-3770-migrants-have-died-trying-cross-mediterranean-europe-2015, 31 Aralık 2015.

Jakesevic, R. ve Tatalovic (2016). "Securitization (and de-securitization) of the European Refugee Crisis: Croatian in the Regional Context", *Teorıja In Praksa*, C: 53, No: 5, ss. 1246-1264.

Karamanidou, L. (2015). "The Securitization of European Migration Policies: Perceptions of Threat and Management of Risk" ed. Lazaridis, Gabriella andWadia,

Khursheed, *The Securitisation of Migration in the EU: Debates since 9/11*, Palgrave Macmillan, ss. 37-61.

Kasim, K. Y. (der.) (2013). "Securitization and desecuritization in Indonesia's Democratic Transition: A Case Study of Aceh Separatist Movement", (Çevirimiçi), http://www.eisa-net.org/be-bruga/eisa/files/events/warsaw2013/YandryKasim Securitization%20and%20Desecuritization%20in%20Indonesia%20Democratic%20Transition-A%20case%20study%20of%20Aceh%20Separatist%20Movement.pdf, 15 Ocak 2015.

Kaya, A. (2015). "Euro-Türkler, Kuşaklararası Farklılıklar, İslam ve Entegrasyon Tartışmaları", *Göç Araştırmaları Dergisi*, C: 1, No: 1, ss. 44-79.

Kaya, A. (2009). *Islam, Migration and Integration: The Age of Securitization*, Palgrave Macmillan, London.

Kaya, B. (2002). *The Changing Face of Europe –Population Flows in the 20th Century*, Trans. Campbell, Margaret and Reynolds Christopher, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

Kern, S. (2016). "Germany: "No Change to Open-Door Migration Policy", Cateston Institute, International Policy Council, (Çevirimiçi), https://www.gatestoneinstitute.org/8591/ germany-open-door-migration, 29 Temmuz 2016.

Keskin, K.ve Bayraklı, E. (2015). "Türkiye, Almanya ve AB Üçgeninde Mülteci Krizi", *SETA Perspektif*, İstanbul, No: 143.

Keskin, K. (2016). "Almanya'nın Mülteci Politikası Nasıl Şekilleniyor?", *SETA Perkspektif*, İstanbul, No: 145.

King, R. and Lulle A. (2016), "Research on Migration: Facing Realities and Maximizing Opportunities", *A Policy Review*, European Commission,Brussels.

Kinkartz, S. (2015). "German parties consider immigration law reforms**",** Deutsche Welle, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/en/german-parties-consider-immigration-law-reforms/a-18183796, 10 Ocak 2015.

Koch, K. (2016). "German security measures and the refugee crisis2012 - October 2016", Linne Universitetet, Peace and Development Studies, Lisans Tezi.

Kok, P. (1999), "The Definition of Migration and Its Application: Making Sense of Recent South African Census and Survey Data", *SA Journal of Demography*, C: 7, No: 1, ss.19-30.

Kolb, H. (2008). "Immigration into a Non-immigration Country: The German Experience", *FES-Information-Series*, No: 4, ss. 1-10.

Koser, K. (2007). *International Migration: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, New York.

Koser, K. (2012). "Migration, Displacement and the Arab Spring: Lessons to Learn", Bookings, (Çevirimiçi), https://www.brookings.edu/opinions/migration-displacement-and-the-arab-spring-lessons-to-learn/, 22 Mart 2016.

Koslowski, R. (2009). "International Migration and Human Mobility as Security Issues", *Uluslararası Çalışmalar Derneği(International Studies Association-ISA)* Yıllık Toplantısında sunulan bildiri, 14-17 Şubat, New York.

Layton, H. O, M. and Zig, H. (1993). "Migration and the Links between Social and Societal Security", Derleyen: Ole Waever, B. Buzan, M. Kelstrup ve P. Lenaitre, *Migration, Identity, Migration and the New Security Agenda in Europe*, ST. Martin's Press, London.

Lazaridis, G. ve Wadia K. (2015). *The Securitization of Migration in the EU: Debates Since 9/11*, Palgrave Macmillan, London.

Léonard, S. (2011). "FRONTEX and the Securitization of Migrants through Practices", (Çevirimiçi), http://www.eui.eu/Documents/RSCAS/Research/MWG/201011/SLeonardspaper.pdf, 26 Aralık 2016.

Lindvall, A. (2015). "Have Refugees Become a Security Problem? A Comparative Study of Securitization in the United Kingdom and Germany", University of Gothenburg, Department of Political Science, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Llana, M. S. ve Stern R. (2015). Anti-Islam Protest and Counterprotest, *The Christian Century*, (Çevirimiçi), https://www.christiancentury.org/article/2015-01/anti-islam-protest-and-counterprotest, 15 Ocak 2015.

Lynch, S., Hardig S ve Anders C. (2013). "The Arab Spring: Understanding the Success of Protest through Social Movement", (Çevirimiçi), http://auislandora.wrlc.org/islandora/object/1213capstones%3A197/datastream/PDF/view, 15 Ocak 2015.

Mackenzie, J. ve Emmott, R. (2015). "Migrants' bodies brought ashore as EU proposes doubling rescue effort", *Reuters*, (Çevirimiçi), http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-idUSKBN0NA07020150420, 20 Nisan 2015.

Map of Human Migration, the Geno Graphic Project, *National Geographic*, (Çevirimiçi), https://genographic.nationalgeographic.com/human-journey/, 26 Aralık 2016.

Marino, S., Penninx, R. ve Roosblad, J. (2015). "Trade unions, immigration and immigrants in Europe revisited: Unions' attitudes and actions under new conditions", *Comparative Migration Studies*, C: 3, No: 1, ss. 1-16.

Maizière, T. D. (2014). "Migration and integration: Residence law and policy on migration and integration in Germany", Federal Ministry of the Interior, Berlin.

Martin, L. P. (1998). *Germany: Reluctant Land for Immigration*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore, Maryland.

Martin, P. ve Midgley, E. (2003). "Immigration: Shaping and Reshaping America", *Population Bulletin*,C: 58, No 2, ss. 1-45.

Menozzi, C. (2016).*International Migration Report 2015: Highlights*, United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York.

Miko, F. T. ve Froehlich, C. (2004). "Germany's Role in Fighting Terrorism: Implications for U.S. Policy", *Foreign Affairs*, (Çevirimiçi), https://fas.org/irp/crs/RL32710.pdf, 26 Aralık 2016.

Munster, R. V. (2009). *Securitizing immigration: the politics of risk in the EU*, Palgrave Macmillan, New York.

Neal, A. W. (2009), "Securitization and Risk at the EU Border: The Origins of FRONTEX", *Journal of Common Market Studies*, C: 7, No: 2, ss. 333-356.

Nykanen, A. (2016). "Merkel, Germany and Europe's Migrant Crisis – Analyzing Domestic-International Synergies in Chancellor Merkel's Policy Framing Process", (Çevirimiçi), http://web.isanet.org/Web/Conferences/CEEISAISALBJ2016/Archive/4f068142-b411-4eb0-87f9-e2f644b8a9d4.pdf, 26 Aralık 2016.

Oberoi, P. (2009). "The Enemy at the Gates and the Enemy within: Migrants, Social Control and Human Rights", International Council on Human Rights Policy, Project on Social Control and Human Rights, Research Paper.

Oltermann, P. (2016a). "Germany unveils integration law for refugees", theguardian, (Çevirimiçi), https://www.theguardian.com/world/2016/apr/14/germany-unveils-integration-law-for-refugees-migrants, 14 Nisan2016.

Oltermann, P. (2016b). "Angela Merkel's party beaten by rightwing populists in Germanelections, *The Guardian*, (Çevirimiçi), https://www.theguardian.com/world/2016/sep/04/mecklenburgvorpommern-german-anti-immigrant-party-strong-regional-election-exit-polls-merkel, 6Eylül 2016.

Peers, S. and Nicola R. (2006). *EU immigration and asylum law: Text and commentary*, Martinus Nijhoff, Leiden.

Perrin, P. M. ve Nicolas (2001). "Is the measurement of international migration flows improving in Europe", Statistical Office of European Communities, Geneva**.**

Perruchoud, R. (ed.) (2004). *International Migration Law:Glossary On Migration*, International Organization for Migration, Geneva.

Phillips, J. (2011)**.** "Asylum seekers and refugees: what are the facts?" Parliament of Australia,Department of Parliamentary Services, (Çevirimiçi), http://www.aph.gov.au/binaries/library/pubs/bn/sp/asylumfacts.pdf, 16 Nisan 2016.

Popa, R. R. (2009). *The Functional Actor in the Securitization Process*, Philips University, Marburg.

Puntervold Bo, B. (2009). "Recent Tendencies in Immigration Control Policies in Europe: Undermining Legal Safeguards and Refugee Protection", ed. Fassmann, Heinz, Haller Max, and Lane David, *Migration and Mobility in Europe: Trends, Patterns and Control*, Edward Elger Publishing Limited, Cheltenham, UK, ss. 272-296.

Raymer, J. and Willekens, F. (2008). *International Migration in Europe: Data, Models and Estimates*, John Wiley & Sons, Ltd, Chichester.

Refugee Council of Australia, "Definitions – refugees, asylum seekers, migrants**"**, (Çevirimiçi), http://www.australianrefugee.org/wpcontent/uploads/2014/02/Definitions-refugees_asylum_seekers_migrants1.pdf, 16 Nisan 2016.

Rinus, P. and Roosblad, J. (2000). *Immigration and Immigrants in Europe 1960–1993: A Comparative Study of the Actions of Trade Unions in Seven West European Countries*, Amsterdam: Berghahn Books, Amsterdam.

Romanic, R. ve Entezari, M. (2016). "***پس از حملات بروکسل، روپای شرقی بر عدم پذیر آوارگان تاکید می کند***", Deutsche Welle Dari, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/fa-af/حملات-از-پس-تاکید-می-کند-آوارگان-پذیرش-عدم-بر-شرقی-روپای-بروکسل/a-19145070, 27 Mart2016.

Rosenaw, K. (2009). "The Double Shift in Germany: Securitization of Citizenship? Reaction of Organized Muslims", Working Paper, Ruhr University Bochum, Lisbon.

Rystad, G. (1992). "Immigration History and the Future of International Migration", The Center for Migration Studies of New York, *International Migration Review*, C: 26, No: 4, ss. 1168-1199.

Schlentz, D. (2010). "Did 9/11 matter? Securitization of asylum and immigration in the European Union in the period from 1992 to 2008", University of Oxford, Oxford Department of International Development, Refugee Studies Centre, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Selm, J. V. (2005). "Immigration and Regional Security" ed. Guild, Elspeth and Selm, Joanne Van, *International Migration and Security: Opportunities and challenges*, Routledge, New York.

Scholz, K. A (2016). "Berlin elections: The end of the grand coalition", Deutsche Welle, (Çevirimiçi), http://www.dw.com/en/berlin-elections-the-end-of-the-grand-coalition/a-19560620, 19 Eylül 2016.

Shuster, S. (2015). Charlie Hebdo Tragedy Creates Momentum for German Right Wing, *Time*, (Çevirimiçi), http://time.com/3659679/charlie-hebdo-german-right-wing/, 8 Ocak2015.

Sussmuth, R. (2009). "The Future of Migration and Integration Policy in Germany", *Migration Policy Institute*, Washington DC.

Theguardian, "Refugees did not bring terrorism to Germany, says Angela Merkel", (Çevirimiçi), https://www.theguardian.com/world/2016/aug/17/refugees-did-not-bring-terrorism-to-germany-says-angela-merkel, 17 Ağustos 2016.

Themistocleous, A. (2013). "Securitizing Migration: Aspects and Critiques", *The GW Post Research Paper*, ss. 1-9.

Themistocleous, A. (2013). "Securitizing Migration: Aspects and Critiques", *The Globalized World Post*, (Çevirimiçi), http://thegwpost.com/2013/05/16/securitizing-migration-aspects-and-critiques, 16 Mayıs 2015.

Thielemann, E. R. (2006), "Towards A Common EU Asylum Policy: The Political Economy of Refugee Burden-Sharing", University of Texas, Texas.

Thran, M. and Lukas, B. (2015), "The value-based Nationalism of Pegida", *Journal for Deradicalization*, C: 15, No: 3, ss. 178-209.

Trauner, F. (2016), "Asylum policy: the EU's 'crises' and the looming policy regime failure", *Journal of European Integration*, C:. 38, No 3, ss. 311-325.

Uğur, M. (1995), "Freedom of movement vs. Exclusion: A Reinterpretation of the "Insider"-"Outsider" Divide in the European Union", *International Migration Review*, C: 29, No: 4, ss. 946-999.

Uhlig, C. (2015). "Moving towards Securitization**:** How the Paris Attacks were Used to Justify Extraordinary Measures", Linnaeus Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İsveç, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.

Uluslararası Göç Örgütü Küresel Göç Veri Analizi Merkezi (2016), "Migration, asylum and refugees in Germany: Understanding the data", *Data Briefing Series*, No: 1, Berlin, Almanya.

United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2016), "International Migration Report 2015", (Çevirimiçi), http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2015.pdf, 16 Nisan 2016.

United Nation High Commission for Refugees (2010). (Der) "Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees", *the UN Refugee Agency*, Article: 1, ss.14

UNHCR (2015). "The sea route to Europe: The Mediterranean passage in the age of refugees", The UN Refugee Agency, (Çevirimiçi) http://www.unhcr.org/5592bd059.pdf, 1 Temmuz 2015.

UNHCR, Refugee/Migrants Response, (Çevirimiçi), http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php, 14 Haziran 2016.

Walters, W. (2010). “Imagined Migration World: The EU and the Discourse of Anti-Illegal Immigration” eds. Geiger, Martin and Pecoud, Antoine, *The Politics of Migration Management*, Palgrave Macmillan, London.

Wanner, P. (2002). “Migration trends in Europe”, Council of Europe, *European Population Papers Series*, No: 7.

Watson, D. S. (2009). *The Securitization of Humanitarian Migration: Digging moats and sinking boats*, Routledge, New York.

Weiner, M. (1995). *The Global Migration Crisis: The Challenge to States and to HumanRights*. New York: Harper Collins, New York.

Williams, P. D. (2008). *Security Studies: An Introduction.* Oxon: Routledge, London.

Winslow, A. M. (2016). “Shifting Immigration Policies in Response to the Syrian Refugee Crisis across the European Union: A Case Analysis of Germany, Hungary, and Lithuania”, *Claremont-UC Undergraduate Research Conference on the European Union*, C: 2016, No: 9, ss. 101-113.

Wiesbrock A.(2016). “The Evolution of EU Migration policies: Toward a Balanced, Comprehensive, and Common Approach?” ed. Besharov, J. Douglas and Lopez, H. Mark, *Adjusting to a World in Motion: Trends in Global Migration and Migration Policy*, Oxford University Press, New York.

Yavuz, S. (2013). “Göç, Entegrasyon Ve Din: Avrupa'da Yaşanan Türkler Bağlamında Bir Değerlendirme”, *Uluslararası Sosyal Arastırmalar Dergisi*, C: 26, No: 6, ss. 610-623.

Zorba, H. (2016). “AB’nin Göçmenlere Yönelik Politikalarını Etkileyen Faktörler”, *Barış Araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi*, C: 4, No: 1, ss.1-17.